DRUM

PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CASA MUNICIPALĂ DE CULTURĂ ROŞIORI DE VEDE

Fondat 1935. Seria nouă. ISSN 1454 - 198X

ANUL 24, NR. 641, IANUARIE 2021

Editorial

Am învăţat...

Este în firea lucrurilor ca orice om să-şi dorească mai mult de la un nou an, raportându-se la ce a realizat în cel precedent. E o dorinţă absolut normală, pornită dinlăuntrul fiinţei noastre, o regulă naturală a progresului general, o latură pozitivă, programată şi încrustată în codul nostru genetic, din generaţie în generaţie. Că vom putea obţine ce ne dorim, depinde de foarte mulţi factori, pe care nici nu-i bănuim acum.

Am încheiat un an greu din multe puncte de vedere. Trecând prin ce am trecut, instinctul de conservare ne-a îndepărtat de oamenii pe care, de obicei, întâlnindu-i, îi îmbrăţişam, schimbam cu ei o vorbă bună, un zâmbet cald (nu de sub mască!), un gând luminos. Starea de egocentrism a diminuat iubirea necondiţionată faţă de semeni, pur şi simplu ne-a înstrăinat pe unii de ceilalţi. Cineva nevăzut a băgat mâna în sacul cu timpul dăruit nouă la naştere, înşfăcând de acolo, aşa cum smulgi buruienile din grădină, un mănunchi zdravăn de zile, bun furat din destinul nostru, fără putinţa de a ne apăra. La alţii, din nenorocire, le-a luat sacul cu totul...

În ciuda acestor inconveniente (ca să le numesc aşa, eufemistic), s-au petrecut şi multe lucruri frumoase: am învăţat să fim mai buni creştini, chiar dacă, poate, nu am trecut pe la biserică; am învăţat că rugăciunea şi credinţa sunt mai necesare ca oricând; că prin smerenie, suprimăm avântul egoismului şi al înfumurării, de care lumea e plină; am învăţat să construim amintiri ca nişte adevărate fortăreţe, în care să ne retragem la vremuri de restrişte. Şi am mai învăţat ceva: tot ce este preţios sunt valorile umane pe care le şlefuim cu ajutorul inteligenţei afective, a noilor judecăţi de evaluare a faptelor, ca reflectare a experienţei câştigate prin dăruirea de sine, bunătate, generozitate, iubire, adevăr...

Mă consider într-un sentiment de solidaritate cu dumneavoastră, dragi prieteni, atunci când îmi doresc, pentru noul an, nişte lucruri absolut fireşti: să nu ne lipsească nimic din necesarul traiului de fiecare zi; să fim sănătoşi şi noi şi toţi cei dragi nouă; să ne împodobim viaţa cu lucruri plăcute, utile, rezistente; să ne înconjurăm de bunătate, de oameni frumoşi la suflet şi de prieteni pe măsură! Şi mai avem nevoie de dorinţe, de doruri, pentru că ele întreţin speranţa de mai bine şi motivaţia de a ne zbate pentru împlinirea lor.

Dacă fiecare dintre noi am avea în preajmă toate acestea, atunci locul ar fi mai curat, iar lumea şi viaţa cu mult mai plăcute.

Stă în puterea noastră să o facem, numai să avem curajul să încercăm!

La mulţi ani, oameni buni!

Domniţa Neaga

La aniversară

Ziarul DRUM la 23 de ani

În contextul dispariției din viața culturală națională a multor reviste de cultură și ziare, faptul că la Roșiori de Vede apare de 23 de ani ziarul DRUM, un ziar cu un profil cultural distinct care continuă tradiția literar-culturală din perioada interbelică, este pentru orice om de cultură străin, care vizitează urbea noastră, un veritabil miracol. De câte miracole de acest gen nu are nevoie, în fapt, cultura română?! Dar, iată, că în acest orășel din sudul țării, roșiorenii ilustrează elocvent dictonul *Homo ornat locum*.

Dacă în perioada 1935-1940, la Roșiori de Vede apărea revista **Drum**, în care semnau nume de marcă ale culturii roșiorene și teleormănene precum Nicolae Stănescu-Udrea, Florian Crețeanu, Petre Frânculescu, Alexandru Popescu-Tair, George Constant, Ion Pena, Constantin Salcia ș.a., precum și colecția literară cu același nume în cadrul căreia au fost publicate nu mai puțin de 8 cărți, iată că într-un decembrie friguros al anului 1997, mai precis vineri, 19 decembrie 1997, apărea primul număr al ziarului **Drum**, **săptămânal**

Prof. **Cristian Gabriel Moraru**
Foto: **Ion Stângă**

15 ianuarie – Ziua Culturii Naționale – și 171 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu

„Dacă românii recunosc în Eminescu pe cel mai mare poet al lor e pentru că Eminescu a ştiut să exprime în mod remarcabil sufletul ţării sale, traducând cu fidelitate aspiraţiile compatrioţilor săi..." (Alain Gjuillerman)

2021. Începutul său ne aduce, în afară de prelungirea stării de alertă, și motive de sărbătoare. 15 ianuarie, Ziua Culturii Naționale - ziua în care prin diverse activități, marcăm un moment aniversar, și anume nașterea poetului nepereche Mihai Eminescu.

Patru evenimente speciale organizate în această perioadă au reprezentat principalele puncte din programul D.C.E.C.S. Unul a fost al Bibliotecii Municipale „Gala Galaction", altul al Muzeului Municipal „Petre Voivozeanu", și alte două ale Casei de Cultură roșiorene.

Astfel, la Muzeul de Istorie „Petre Voivozeanu" s-a desfășurat ediția a VIII-a a programului de vizitare gratuită a expozițiilor permanente, sub deviza „Cultura - zestrea noastră națională".

Biblioteca Municipală „Gala Galaction" a surprins evenimentul printr-o expoziție de carte intitulată:„Aniversări literare - Mihai Eminescu".

Ca în fiecare an, sesiunea festivă a început cu depunerea de flori la statuia din Parcul Central „Av. Nicolae Popescu -Vedea". Învingând gerul de afară prin iubirea de poezie, la eveniment au participat elevi ai școlilor și liceelor roșiorene, alături de profesori de limba și literatura română dar și de noii directori ai unităților de învățământ. Organizatorii, Consiliul Local și Primăria Muncipiului Roșiori de Vede, prin Direcția pentru Cultură, Educație, Creație și Sport, au decis ca reprezentanții unităților de învățământ să vină la ore diferite în fața statuii, tocmai pentru a evita pe cât posibil aglomerarea, și astfel evitarea răspândirii virusului COVID-19.

Apoi, cei care au dorit, au participat în Sala mare de Conferințe a Casei de Cultură la o inedită manifestare omagială dedicată zilei de nașterea a poetului Mihai Eminescu, activitate cultural-artistică intitulată „Dialogul artelor- 15 ianuarie, Ziua Culturii Naționale".

La manifestare au participat scriitori roșioreni, iubitori de cultură și literatură, păstrând distanțarea socială și obligatoria mască de protecție.

S-a vorbit despre opera marelui poet, despre influența acestuia în lumea literară, apoi a fost susținut un mic recital de poezie și muzică inspirată din lirica eminesciană, în interpretarea referentului de creație artistică, Monica Tuinete și a directorului D.C.E.C.S., Silviu Arsu.

Monica Tuinete
Foto: **Ion Stângă** și **Monica Tuinete**

Continuare în pagina 8

Bătălia cărților

concurs de lectură, ediția 2020

În zilele de 25 și 26 noiembrie a. c., Biblioteca Județeană „Marin Preda" a organizat finala județeană a **Concursului național de lectură „Bătălia cărților"** pentru cele două categorii de vârstă, respectiv **Adolescenți** și **Copii**. În acest concurs au fost propuse spre lectură cele mai noi apariții editoriale destinate copiilor și adolescenților, punându-se accent pe însușirea de către participanți a competențelor de lectură: înțelegerea textelor literare, capacitatea de a reflecta asupra acestora, de a formula opinii, argumente şi interpretări proprii. Finala a constat într-o dezbatere cu tema „Convinge-mă să citesc". Fiecare participant şi-a prezentat și susținut cartea preferată, una dintre cele 10 din concurs, și a răspuns întrebărilor venite din partea celorlalți concurenți.

Astfel, în cadrul dezbaterii ***Convinge-mă să citesc!*** *din prima zi, începând cu ora 11,* finaliștii de la categoria **Adolescenți** au prezentat cartea preferată și au răspuns întrebărilor pe marginea acesteia.

Misiunea juriului, format din prof. Anca Vasile, prof. Adriana Unteșu și poetul Florea Burtan, a fost dificilă pentru că toți finaliștii au demonstrat că citesc din pasiune, iar prezentările au fost la înălțimea așteptărilor. Finalista care a fost cea mai convingătoare și a răspuns cel mai bine la întrebări, devenind, astfel, **„Cititorul anului în județul Teleorman"** (pentru al doilea an consecutiv) a fost **Adela Andreea Demir**, elevă la Colegiul Național „Anastasescu" Roșiori de Vede, iar cartea care a obţinut cel mai mare punctaj din partea cititorilor a

fost *Inimi chimice*, scrisă de Krystal Sutherland. Adela este un foarte bun exemplu de ambiție, de consecvență, de încredere că va reuși, ceea ce s-a și întâmplat. Ea a participat la toate edițiile concursului de lectură și nu a renunțat până nu a obținut titlul mult dorit, și nu o dată, ci doi ani la rând. Ea a fost **„Cititorul anului în județul Teleorman"** atât în anul 2020, dar și în anul 2021. Un alt premiu acordat în cadrul concursului a fost și pentru cea mai bună **„Fișă de lectură"** obținut de eleva **Irina Georgiana Bria** de la Colegiul Național „Anastasescu" Roșiori de Vede.

În cea de-a doua zi, începând cu ora 14, a fost rândul finaliștilor de la categoria **Copii** să prezinte fiecare cartea preferată dintre cele citite și să răspundă la întrebări în fața juriului din care au făcut parte poeta Nicoleta Milea, prof. Ioana Topologeanu și prof. Violeta Moț.

La această categorie, **„Cititorul anului în județul Teleorman"** a fost desemnată eleva **Simona Maia Brătan** de la Școala gimnazială „Mihai Eminescu" Roșiori de Vede, iar premiul pentru **Cea mai bună fișă de lectură** i-a revenit elevei **Amalia Maria Popescu** de la Școala gimnazială Piatra. Cartea care a obținut cel mai mare punctaj din partea cititorilor a fost *Fetița din trenul orfanilor*, autoare Christina Baker Kline.

De menționat că finala s-a desfășurat într-un

Bibliotecar, **Ruşanu Marinela**
Foto: **Silviu Arsu**

Continuare în pagina 8

Cultura, zestrea noastră națională

An de an, începând cu anul 2014, în data de 15 ianuarie, Muzeul de Istorie „Petre Voivozeanu" organizează „Ziua Porților Deschise". Manifestarea este prilejuită de sărbătorirea „Zilei Culturii Naționale". Și anul acesta, chiar dacă temutul coronavirus a blocat multe dintre activitățile muzeului, nu se putea ca ziua de 15 ianuarie să ne găsească departe de Eminescu, departe de cultură, departe de vizitatorii noștri.

Astfel, expoziţiile permanente și temporare ale muzeului au putut fi vizitate în mod gratuit. Și chiar dacă numărul vizitatorilor nu a fost la fel de mare ca în anii trecuți, cei ce ne-au trecut pragul au putut face o peregrinare prin istoria acestor locuri, începând cu expoziția de arheologie unde sunt expuse materialele rezultate în urma săpăturilor arheologice sistematice sau descoperiri întâmplătoare, cum ar fi replica tezaurului de la Peretu sau tezaurele de monede otomane descoperite în două puncte pe teritoriul oraşului şi o parte a tezaurului de monede otomane descoperit la Plopi, comuna Beuca.

Incursiunea în trecut a continuat cu expoziția de istorie, unde accentul se pune pe anii Primului Război Mondial și, desigur, pe momentul 1 Decembrie 1918, apoi cu expoziția de etnografie și salonul de etnologie urbană unde sunt prezentate secvențe din viaţa cotidiană de la sfârşitul secolului al XIX-lea şi prima jumătate a secolului al XX-lea.

Muzeul roșiorean deține, la parter, și un spațiu destinat expozițiilor temporare, spațiu ocupat zilele acestea de o expoziție dedicată împlinirii a cinci decenii și jumătate de la înființarea sa.

Iată că, deși de un an de zile virusul SARS-COV-2 face parte din viața noastră, tradiția continuă și în pandemie, cu speranța că, anul viitor, Ziua Culturii Naționale va putea fi sărbătorită așa cum se cuvine, alături de vizitatorii noștri care ne-au lipsit atât de mult.

Muzeograf **Veronica Cojocaru**
Foto: **Florina Carvaci**

Trăire creștină

Dragi cititori,

În ultimii șapte ani, părintele **Emilian Cîrnaru** ne-a bucurat cu articolele sale, domnia sa fiind semnatarul rubricii „Trăirea creștină". Îi mulțumesc pentru frumoasa colaborare și pentru seriozitatea cu care a tratat această „ascultare".

Începem noul An alături de urarea **P.S. Galaction Stângă, Episcopul Alexandriei și Teleormanului**, adresată tuturor cititorilor noștri, urmând ca această rubrică să fie realizată pe viitor de părintele **Eugen Cătălin Păunescu**, Consilier Administrativ Bisericesc, căruia îi urez mult succes!

Redactor-șef
Monica Tuinete

Nașterea Mântuitorului Hristos – șansa unei bucurii depline

Praznicul luminat al Nașterii Domnului nostru Iisus Hristos, astăzi și întotdeauna, ne aduce aminte de milostivirea cea fără de margini a lui Dumnezeu față de noi, când a trimis pe Fiul Său să ne răscumpere din păcatul strămoșesc și să ne pregătească pentru primirea bunătăților celor veșnice. De aceea, praznicul acesta este praznic de bucurie, de mulțumire și de recunoștință adusă lui Dumnezeu, Care, prin Fiul Său, ne-a cercetat și ne-a ridicat la starea duhovnicească de fii ai Săi prin credință. În această sfântă zi, suntem chemați să ne deschidem sufletele și inimile noastre pentru a ne îndulci de graiurile sfintelor învățături ale Bisericii, „povestind taina ce este de față", taina Fiului lui Dumnezeu, Care S-a făcut Om din iubire nesfârșită față de oameni.

Mila lui Dumnezeu n-a răbdat ca „făptura Sa să fie înghițită de pieire", ci ne-a trimis pe Fiul Său Cel iubit, Care, unind cerul cu pământul, a adus în lume adierea veșniciei și mireasma zilei celei de taină, dăruind tuturor celor ce cred puterea de a deveni fii ai Împărăției. Bucuria Nașterii izbăvește sufletul nostru de amărăciune și de întristare și îl umple de recunoștință pentru binecuvântările revărsate asupra noastră.

Binecuvântările primite astăzi sunt o nădejde pentru binecuvântările cele de mâine și ele ne dau puterea de a înainta în viață spre înălțimi duhovnicești, zicând într-un glas cu Apostolul: „Toate le pot întru Hristos, Cel care mă întărește." (Filipeni IV, 13), iar glasul Mântuitorului ne asigură de aceasta grăind din Scripturi: „Dacă veți avea credință cât un grăunte de muștar… nimic nu va fi vouă cu neputință." (Matei XVII, 20).

Întruparea Fiului lui Dumnezeu reprezintă începutul unui alt fel de pelerinaj al omului către Dumnezeu și îi oferă totodată și putința necesară de a-l duce la bun sfârșit. Domnul Hristos, Cel pentru noi Întrupat, vine ca o lumină de la Dumnezeu ca să ne izbăvească de întunericul păcatelor și să ne arate calea cea bună a vieții, dăruindu-ne cunoașterea de Dumnezeu „Nașterea Ta, Hristoase Dumnezeul nostru, răsărit-a lumii lumina cunoștinței". (Troparul Nașterii Domnului). Pentru aceasta, prorocul Isaia îl numește pe Hristos „Lumină mare" când zice „Poporul care locuia întru întuneric va vedea lumină mare și voi, cei ce locuiți în latura umbrei morții, lumină va străluci peste voi." (Isaia IX, 1). De asemenea, dreptul Simeon, bătrânul, îl numește pe pruncul Iisus „Lumină spre descoperirea neamurilor". (Luca II, 32).

Pentru a avea părtășie cu Lumina nu este suficient doar să credem, ci să ne și purtăm ca fii ai Luminii. Credința noastră să devină lucrătoare, să rodească fapte de iubire. În fiecare faptă de iubire săvârșită față de semenii noștri noi ne aflăm în comuniune cu Dumnezeu, căci: „Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne întru el." (I Ioan IV, 16). Sfânta Scriptură ne mărturisește „Cine zice că este în lumină și pe fratele său îl urăște, acela este în întuneric până acum. Cine iubește pe fratele său rămâne în lumină." (I Ioan II, 9-10). Pentru aceasta, atunci când urâm răul, când iertăm din inimă pe dușmanii noștri, când ne arătăm iubitori față de aproapele nostru și suntem alături de el în suferințe, noi știm că am trecut din întuneric la lumină, „că am trecut din moarte la viață, pentru că iubim pe frați; cine nu iubește pe fratele său rămâne în moarte". (I Ioan III, 14).

Nașterea lui Hristos este pentru toți creștinii puterea unui nou început, a unei noi vieți, a unei vieți în care Hristos Dumnezeu desăvârșit și Om desăvârșit ne iubește și ne învață să iubim la rândul nostru.

Prin venirea Mântuitorului Iisus Hristos pe pământ, Dumnezeu a chemat la masa dragostei Sale pe toți oamenii ca să se ospăteze din belșug și în toată deplinătatea ca fii și moștenitori ai Împărăției cerurilor. Cei două mii de ani de creștinism ne arată că blânda Sa chemare nu a rămas fără răspuns, dovadă a rodirii Evangheliei lui Hristos Cel Întrupat în oameni fiind jertfele mucenicilor și nevoințele sfinților.

Să ne rugăm ca Domnul cel Întrupat să ne învrednicească de a păstra și a înmulți darurile Preacuratei Sale Nașteri, împlinind cele de cinste, cele drepte, cele curate, cele vrednice de laudă. În aceste vremuri grele, să fim statornici în credința curată în Milostivul Dumnezeu, iar nădejdea în purtarea Sa de grijă față de fiecare dintre noi să fie lumina fiecărei zile. La acest praznic luminos să alungăm deznădejdea și răutatea ce ne-au întunecat zilele acestui an și cu inimă veselă, împreună cu îngerii și păstorii să cântăm: Slavă Tatălui, Care bine a voit, slavă Fiului, Care Prunc se face, slavă Sfântului Duh, Care lumea de bucurie o umple.

Dorim tuturor cititorilor ziarului Drum, colectivului de redacție și tuturor creștinilor să petreacă Sfintele Sărbători ale Nașterii Domnului și ale Bobotezei cu pace și sănătate deplină, iar Anul Nou 2021 să fie luminat și de alese bucurii spre mântuire încununat.

† GALACTION
Episcopul Alexandriei şi Teleormanului

LA LUMINA ZILEI

Dimineața

În existența sa, orașul meu a avut în peste 400 de ani o funcție administrativă, dar și o funcție economică însemnată, agricolă și comercială, care se păstrează și azi.

În centru, de exemplu, avem de 2-3 ani magazinul „Pepco", iar în fostul „Macul" avem „China shop" la etajul I, și „China Mall" la etajul al II-lea, despre care nu am scris.

Concetățenii mei vorbesc că vom avea în curând un al II-lea supermagazin Lidl și primul „Kaufland".

La prânz

M-am bucurat mult pentru realizarea vaccinurilor anti-covid 19 în lume, în 2020, după un an de la izbucnirea pandemiei noului coronavirus și pentru administrarea lor.

La noi, la „Caritas", s-a efectuat prima vaccinare pe 31 decembrie, la un cadru medical, dar sunt surprins că mulți români sunt reticenți și, invocând fel de fel de motive, nu doresc să se vaccineze. Eu mă voi vaccina în etapa a doua.

În amurg

În ianuarie 2021, în prima jumătate a lunii, a sosit al treilea val de ninsori, de sâmbătă, 9, până miercuri, 13, intercalate cu perioade de ploi sau lapoviță, în cantități mici.

Până acum nu ne-am confruntat cu temperaturi mult scăzute. Vor urma desigur și geruri mari..

Gh. Tutcălău

DRUM
PUBLICAȚIE EDITATĂ DE CASA MUNICIPALĂ DE CULTURĂ ROȘIORI DE VEDE

Responsabil de număr - Monica Tuinete
Tehnoredactare - Alexandru Rusu
Colectivul de redacţie:
Domniţa Neaga, Cristian Gabriel Moraru, Iulian Bitoleanu, Petre Bozdoc, Ion Scarlat, Eugenia Staicu, Gheorghe Tutcălău, Gheorghe Vlad, Emilian Cîrnaru, Victor Gabriel Osăceanu, Florin Iordăchiţă, Daniela Argeşeanu, Veronica Cojocaru, Monica Tuinete
Culegere texte - Monica Tuinete
Distribuire presă: Elvira Stângă

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: Casa de Cultură, str. Dunării nr. 54 - 56, Roșiori de Vede. Telefon: 0247 460619. E-mail: ziaruldrum_rosiori@yahoo.com

Răspunderea pentru conținutul materialelor publicate revine autorilor.

Tiparul executat la S.C. TIPOALEX S.A. Alexandria str. Ion Creangă nr. 53, Tel./fax : 0247 / 31 18 84

Profesorul FLORIAN PIETREANU (1934 – 2004) – poet, publicist, prozator

- Continuare din numărul anterior -

Pentru a ilustra calităţile profesionale, didactice şi pedagogice ale dascălului Florin Pietreanu, voi reproduce câteva pasaje dintr-o lungă scrisoare, scrisă de un fost elev de-al dumnealui. Iată ce scrie George Vasilievici despre fostul său diriginte şi profesor de limba şi literatura română:

„Nu ştiu cum a reuşit profesorul Florin Pietreanu să mă adune de pe terenurile de fotbal şi să mă facă dependent de literatură, însă a făcut-o! A făcut-o subtil şi fără să îmi dea impresia că discursul său îmi era adresat vreodată personal... Toţi cei din generaţia mea veneau din nişte şcoli generale prăpădite în care niciun profesor nu ne vorbise vreodată despre ceva cu adevărat, mulţumindu-se doar să intre în clasă, să se aşeze la catedră, să facă prezenţa şi apoi să ne dicteze acele comentarii idioate şi pesimiste pe care noi urma să le învăţăm cuvânt cu cuvânt pentru ora următoare, ...ni se dicta atât de rar, astfel încât să apuce să scrie chiar şi cei care scriau încet. Uneori ni se dicta atât de rar încât cuvintele se îndepărtau mult unele de altele şi frazele acelea menite să ne educe sensibilitatea, îşi pierdeau complet sensul...

După opt ani de şcoală generală în care relaţia profesor-elev a funcţionat în aceşti parametri, în calitatea mea de elev nu mă aşteptam nici în ruptul capului ca lucrurile să se desfăşoare altfel în următorii patru ani de liceu care mă aşteptau... Apoi a venit ca o rachetă de distrugere în masă ora aceea în care s-a deschis uşa clasei a IX-a C şi în clasă a intrat Pietreanu şi a început să vorbească... Am simţit cum solul minţii îmi redevine fertil şi din el încep să ţâşnească flori, trăgând după ele culori proaspete şi mirosuri îmbătătoare. Şi pentru prima dată am simţit cum în mine începe să crească o lume mult mai puternică decât cea din afara mea. În următorii doi ani această lume a continuat să se îmbogăţească cu forme de viaţă care mai de care mai diverse, şi acestea la rândul lor au început să relaţioneze unele cu altele născând armonii despre care habar nu aveam că există. Şi vocea lui Pietreanu cădea ca o ploaie răcoritoare şi sănătoasă peste toate astea. Nu îmi amintesc să îl fi văzut stând vreodată la catedră. Vorbea mereu plimbându-se printre bănci sau privind cerul de la fereastra clasei. Când ne vorbea despre Eminescu, era Eminescu. Când ne vorbea despre Nichita Stănescu era Nichita Stănescu. La orele de dirigenţie ne vorbea despre Platon, Spinoza, Nietzsche şi Culianu. Pentru a ţine pasul cu el trebuia să citim pe sub bancă la celelalte ore.

Şi asta în condiţiile în care elevul este cel mai aspru critic al profesorului. Acesta a fost profesorul Florin Pietreanu!

El a fost un nonconformist, aşa cum şi recunoaşte de altfel, refuzând încorsetarea în nişte tipare şi tabieturi, evitând banalul şi obişnuitul. Fără a sfida regulile şi normele de convieţuire socială, nu suporta totuşi canoanele rigide, monotonia şi plictiseala. Era o persoană activă şi sociabilă, simpatizat nu numai de rude şi prieteni, ci şi de membrii comunităţii în care şi-a desfăşurat activitatea, precum şi de persoanele ce-l cunoşteau. Ba, era agreat şi simpatizat uneori chiar de la distanţă, fără mărturisiri directe.

Fiind o fire deschisă, sociabilă şi vioaie, nu s-a împăcat cu viaţa rigidă şi supravegheată. Deşi era un adept al petrecerii timpului prin diverse activităţi în aer liber, de foarte multe ori prefera liniştea bibliotecii. Aici şi-a format o cultură generală deosebită citind mult şi variat, pasiune transmisă de la tatăl său, Gheorghe Pietreanu, care, deşi era de profesie agricultor şi simultan un pasionat apicultor, era un ţăran „foarte citit".

Dobândind o cultură aleasă, profesorul de limba şi literatura română Florin Pietreanu nu şi-a limitat munca doar la activitatea „la catedră", la norma didactică, ci găseşte timp şi pentru activitatea culturală, colaborând cu proză şi diverse articole la ziarele „Dobrogea Nouă", „Tomis", „Convorbiri Literare", „Aurora" şi altele, la unele dintre ele deţinând şi funcţia de redactor. Desfăşoară, apoi, o vie activitate în cadrul cenaclurilor literare. S-a numărat printre fondatorii cenaclului „Poesis" şi a fost editor al culegerilor „Reflexe marine" (1979) şi „Solilocuri pontice" (1980). Activitatea de preşedinte al cenaclului „Poesis" constituie cel mai de seamă succes al literaturii şi al omului de cultură Florin Pietreanu. Această grupare literară încerca să reprezinte un alt gen de literatură decât cea oficială, era o formă de rezistenţă spirituală şi un autentic şi valoros laborator de creaţie artistică, afirma scriitorul Victor Corcheş, unul dintre prietenii lui Pietreanu.

Mulţi dintre participanţii la cenaclul literar amintit au devenit membri ai Uniunii Scriitorilor din România.

Florin Pietreanu a fost membru al societăţii culturale „Confluenţe" (1991), societate care s-a străduit să răspundă cerinţelor etapei de tranziţie spre capitalism. Era adeptul încurajării tinerilor cu înclinaţii literare, dar nu uita să precizeze că: „pe mai vârstnici... nu-i cumpărăm, ci le adresăm îndemnul să ne caute, deopotrivă fiind bineveniţi şi necesari."

- va urma -

Prof. **Ion Scarlat**

La Biblioteca Municipală „Gala Galaction"

Celebrând cultura națională, ne întoarcem mereu la Eminescu

Într-o actualitate desfășurată sub auspiciul măsurilor speciale impuse de criza medicală mondială, fenomenul cultural rămâne viu la Roșiori de Vede.

Ziua de 15 ianuarie, aleasă ca Zi a Culturii Naţionale, reprezintă data naşterii poetului naţional al românilor, Mihai Eminescu (1850-1889).

Ziua Culturii Naţionale, ajunsă la a 11-a ediţie şi celebrată în fiecare an la aniversarea poetului Mihai Eminescu, este o sărbătoare cu statut naţional iniţiată de Academia Română în anul 2010.

Oricât de complicat este să sărbătorim și să dăm amploare unor evenimente artistice și culturale, în vremuri de pandemie, pentru cititorii roșioreni, asigurând condițiile de distanțare socială, bibliotecarii de la biblioteca municipală au realizat o expoziție documentară dedicată împlinirii a 171 de ani de la nașterea poetului. La vernisaj au fost prezentate volume din opera eminesciană, biografii și studii critice dedicate operei poetice și jurnalisticii eminesciene aflate în patrimoniul bibliotecii.

Mihai Eminescu a avut legături cu județul Teleorman și a trecut prin Roșiori de Vede.

Poetul, istoricul literar și publicistul Stan V. Cristea arată în studiul *Eminescu și Teleormanul* (Ed. Aius PrintEd, Craiova, 2014, pp. 7-31): „Pentru prima dată, Eminescu s-a aflat în Teleorman în vara anului 1867, împreună cu trupa lui Iorgu Caragiale, în care era sufleur și actor.(...) Iorgu Caragiale a intrat cu trupa sa în Teleorman pe la Turnu Măgurele (o pornise, probabil, la începutul verii, din București, spre Ploiești, Buzău, Râmnicu Sărat, Galați, Brăila, Călărași, Oltenița, Giurgiu), iar de aici avea să meargă spre Alexandria și Roșiorii de Vede...". La a doua sa trecere, Eminescu s-a aflat în Teleorman, „însă, numai la Turnu Măgurele, pe la sfârșitul lui august 1868, când, împreună cu trupa Teatrului Național din București, condusă de Mihail Pascaly, se întorcea cu vasul de pasageri pe Dunăre, din turneul întreprins în Transilvania și Banat".

Celebrând cultura națională, ne întoarcem mereu la Eminescu, la zestrea spirituală a națiunii întruchipate de el, la virtuți și la valori.

Bibliotecar **Daniela Argeșeanu**

Miscellanea

Despre Era zodiacală a Peștilor

Dacă era zodiacală a Gemenilor este reprezentată de cuplul adamic, Adam și Eva asemuindu-se perfect cu doi gemeni, era zodiacală a Taurului o găsim la mai toate civilizațiile create după Potop.

Avem, așadar, la egipteni cultul lui Apis, taurul sacru, asociat în general cu ritualuri ale fecundității. Corespondentul feminin al lui Apis este vaca sacră, întruchipată în mitologia egipteană de zeița Hathor.

Și pe continentul european, în sânul civilizației grecești, întâlnim mitul Minotaurului trăitor în vestitul labirint din insula Creta, un hibrid straniu (jumătate taur, jumătate om), care simbolizează tocmai consecințele devastatoare pe care le suferă omul atunci când nesocotește voința divină.

Cât despre credința iudaică, este binecunoscut episodul biblic al întoarcerii profetului Moise de pe munte care vede pe semenii săi venerând un taur de aur.

Prin porunca de a distruge acest idol, Moise pune capăt simbolic erei zodiacale a Taurului și o inaugurează pe cea a Berbecului, prefigurată încă din vremea patriarhului Avraam când acestuia i-a fost pusă credința la încercare de către Dumnezeu prin porunca de a-și sacrifica propriul fiu.

Deznodământul a fost până la urmă unul fericit, Dumnezeu oprindu-l de a săvârși sacrificiul și oferindu-i în schimb un berbec care se zbătea într-un tufiș.

Furia lui Moise care poruncește distrugerea vițelului de aur și acceptarea legii noi primite pe munte de la Dumnezeu echivalează în plan ritualic cu simbolismul din cultul zeului Mithra care este înfățișat drept cel care omoară taurul.

În epoca Renașterii, genialul artist Michelangelo l-a sculptat pe Moise având două coarne, iar în creștinism, după cum bine se știe, Diavolul este reprezentat ca având coarne, aluzii străvezii la erele taurului și berbecului.

Era zodiacală, în care trăim încă, este, totuși, Era Peștilor, cea în care îl avem ca reprezentant pe Iisus Hristos, cel care a hrănit cinci mii de oameni doar cu cinci pâini și doi pești.

Cei doi pești cu care Iisus hrănește mulțimile reprezintă de fapt simbolul constelației Peștilor (Pisces), care, în mitologia grecească, era reprezentată prin doi pești legați împreună de o coardă.

Mai mult, unul dintre simbolurile lui Hristos cel mai frecvent întâlnit în primele veacuri creștine este cel al peștelui. În evangheliile după Matei și Marcu, atunci când îi cheamă la apostolat pe Simon, zis Petru, și pe Andrei, cei doi frați pescari de pe malul Mării Galileii, Iisus le vorbește astfel: „Veniți după mine și vă voi face pescari de oameni".

Metafora aceasta, pescari de oameni, sugerează că oamenii sunt peștii, adică trăitorii în Epoca sau Era zodiacală a Peștilor. Însuși numele grecesc al peștelui, Ihtis, este acronimul lui Iisus Hristos, care se traduce prin Iēsous Christos, Theou Yios, Sōtēr, adică Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Salvatorul.

De asemenea, cum zodia Peștilor este eminamente o zodie de apă, ca și Racul sau Scorpionul, multe dintre minunile săvârșite de Mântuitorul nostru, Iisus Hristos, sunt legate de apă.

Practic, prima minune a lui Iisus, consemnată în Evanghelia după Ioan, este aceea când, terminându-se vinul la o nuntă din Cana Galileii, la care fuseseră invitați Iisus și ucenicii săi, Iisus transformă apa în vin.

Alte miracole, legate de elementul apei, mai sunt pescuirile minunate ale ucenicilor săi, după ce o perioadă îndelungată nu prinseseră niciun pește, potolirea furtunii pe mare și chiar mersul pe apă, care intră în categoria minunilor săvârșite de Iisus asupra naturii.

Semnul Peștilor corespunde celei de-a 12 case din zodiac, care este o casă spiritualității, a rugăciunii și a sacrificiului.

De aceea, avem în prim-plan figura lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, care a propovăduit venirea împărăției Cerurilor („Pocăiţi-vă, căci s-a apropiat împărăţia cerurilor." — Matei, 4:17), s-a sacrificat luând asupra sa păcatele lumii și a avut 12 apostoli pe care i-a trimis în lume să vestească Evanghelia Mântuirii.

Era zodiacală a Peștilor sau Era Creștină, menită a dura 2160 de ani, va fi urmată de Era zodiacală a Vărsătorului, personificarea Constelației Vărsătorului fiind considerată un om cărând un ulcior cu apă.

Despre intrarea în casa zodiacală a Vărsătorului se consideră că însuși Iisus a profețit-o atunci când, întrebat fiind de apostoli când va fi următorul Paște, acesta le-a răspuns enigmatic: „Iată, când veţi intra în cetate, vă va întâmpina un om ducând un urcior cu apă; mergeţi după el în casa în care va intra." (Luca, 22: 10).

Cu alte cuvinte, dacă nașterea lui Iisus marchează începutul Erei zodiacale a Peștilor, începutul Erei zodiacale a Vărsătorului va fi marcat de a doua venire a Sa.

Prof. **Cristian Gabriel Moraru**

LUMI PARALELE

Războiul cu virusurile continuă... (III)

Respectând adevărul științific, primul virus afost descoperit în 1892 de către **Dimitri Ivanovski (1864-1920)**, tânăr botanist de la Universitatea din Petersburg. Nu avea decât 23 de ani, când a fost trimis, în 1887, de profesorul său, A. N. Beketov, la stațiunea bacteriologică de la Odessa pentru a studia o boală care distrugea culturile de tutun și căreia localnicii îi ziceau *reabuha*. Era ceea ce numim azi „mozaicul tutunului", o boală virală caracterizată prin apariția unor zone necrozate pe frunzele de tutun (*Nicotiana tabacum*).

Dupa cinci ani de studii meticuloase și inteligent conduse, tânărul botanist rus „îndrăznește", la 12 februarie 1892, să afirme în fața Academiei de Științe din Petersburg un lucru fără precedent: boala este produsă de un *contagium vivum et corpuscularum.* Cu alte cuvinte, agentul infecțios care producea mozaicul tutunului era un microorganism viu și de formă corpusculară.

Argumentele cu care Ivanovski a susținut idea că este vorba de un microb de tip special erau următoarele: agentul era infecțios pentru că putea fi trecut de la planta bolnavă la cea sănătoasă căreia îi provoca mozaicul; spre deosebire de microbii „clasici", nu putea fi izolat pe medii de cultură obișnuite (bulion, agar etc.), nu putea fi colorat, nu putea fi văzut la microscop. În afară de acestea, era atât de mic, încât se strecura prin porii filtrelor bacteriologice care de obicei rețin microbii și nu-i lasă să treacă în lichidul filtrat.

Or, Ivanovski reușise să îmbolnăvească plante de tutun sănătoase badijonându-le cu suspensia lichidă obținută prin triturarea frunzelor bolnave, trecută prin filtrul bacteriologic și care, în mod normal, după filtrare ar fi trebuit să fie sterilă. Agentul infecțios era *filtrabil*. În afară de aceasta, era înzestrat cu viață (*vivum*), pentru că, fiind trecut de pe o plantă pe alta, reușea să dea infecția „la infinit" (dacă ar fi fost o toxină, ea s-ar fi epuizat după mai multe treceri).

Dar *corpuscularum*? Aici Ivanovski nu avea niciun argument. Cum să afirmi că este vorba de corpusculi minusculi, de mii de ori mai mici decât bacteriile, când nimeni nu-i văzuse? Era, desigur, o simplă ipoteză. Noi, cei de azi, știm că virusurile sunt microorganisme a căror talie se înscrie în limitele de 8 milimiconi până la 400 milimicroni, în timp ce lumea bacteriilor de-abia începe de la 350-400 milimicroni. Presupunerea lui Ivanovski era, deci, o „străfulgerare genială", pe care, însă, pretențoșii specialiști ai vremii nu o puteau lua drept bună.

Așa se face că afirmațiile, cam hazardate, ale lui Ivanovski au fost etichetate drept entuziasm juvenil și privite cu suspiciune, atât de lumea științifică din Rusia, cât și cea din alte țări.

În 1897, știința cunoaște prima confirmare a ipotezei lui Ivanovski. În Germania, la Greifswald, Fr. Froch și Schutz au reușit să dovedească faptul că agentul infecțios al febrei aftoase, una din cele mai păgubitoare boli animale, este filtrabil.

Așadar, zestrea cu care virusologia pășea hotarul secolului XX era fomată din vaccinul antivariolic, vaccinul antirabic, confirmarea faptului că virusul febrei galbene era purtat de insecte vectoare (țânțari) și a faptului că, în afară de lumea bacteriilor, exista o alta, formată din germeni mult mai mici, infecțioși și filtrabili.

Apare clar că virusologia, ca știință de sine stătătoare, este o creație destul de recentă. Orizontul ei teoretic complex se deschide cercetătorilor în 28 februarie 1903, când **Emil Roux**, cel mai apropiat colaborator al lui Pasteur și coautor al vaccinului antirabic, la acea dată director al institutului „Pasteur" din Paris, scria în „Bulletin de L'Institut Pasteur": „Pasteur, maestrul meu, a căutat să izoleze încă din 1881 microbul turbării și, nereușind, și-a dat seama că are de-a face cu un germen mult mai mic pe care-l numea frecvent **virus**".

— va urma —

Prof. **Petre Bozdoc**

portret Ivanovski: internet

Administrația publică roșioreană

JUDEŢUL TELEORMAN
COMITETUL LOCAL PENTRU SITUAŢII DE URGENŢĂ
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ROȘIORI DE VEDE

HOTĂRÂRE
privind schimbarea destinației spațiului în care va funcționa centrul de vaccinare din municipiul Roșiori de Vede

Comitetul Local pentru Situații de Urgență, întrunit în ședință extraordinară online, în data de 07.01.2021, ora 10:30, la convocarea președintelui, potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1) și (2) din Regulamentul-cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență, aprobat prin H.G. nr. 1491/ 2004,

având în vedere:

- adresa nr. 181/ 06.01.2021, primită din partea Instituției Prefectului Teleorman privind schimbarea destinației spatiului în care va funcționa centrul de vaccinare în vederea stabilirii normelor privind autorizarea, organizarea și funcționarea acestora;
- prevederile Legii nr. 55/ 2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19;
- Ordinul ministrului sănătății nr. 1309/ 2020 privind modalitatea de aplicare a măsurilor de prevenire şi limitare a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2;

În conformitate cu dispoziţiile art. 10, alin. (3) din Regulamentul-cadru privind structura organizatorică, atribuţiile, funcţionarea şi dotarea comitetelor şi centrelor operative pentru situaţii de urgenţă, aprobat prin HG nr. 1491/ 2004

HOTĂRĂȘTE

Art. 1. Primăria municipiului Roșiori de Vede, în calitate de deținător/ administrator al sălii de sport din strada Republicii nr. 1, stabilește acest spațiu ca centru de vaccinare împotriva COVID-19;

Art. 2. Compartimentul SSM-Protecție Civilă-Situații de Urgență va comunica prezenta hotărâre Instituției Prefectului-Județul Teleorman, Comitetului Judeţean pentru Situaţii de Urgenţă Teleorman și membrilor Comitetului Local pentru Situaţii de Urgenţă Roșiori de Vede.

Art. 3. Prezenta Hotărâre se va posta pe pagina web a Primăriei Municipiului Roșiori de Vede, pe pagina de facebook, se va mediatiza prin intermediul mass-mediei locale si se va afișa la avizier, prin grija Serviciului Administrație Publică Locală.

PREȘEDINTE C. L. S. U. ROȘIORI DE VEDE
PRIMAR
Ec. **Valerică Gheorghe CÎRCIUMARU**

Întocmit,
Insp. **Paul POPESCU**

Nr. 17 din 07.01.2021

Anunț

De la Ministerul Muncii și Protecției Sociale,
prin Casa Județeană de Pensii Teleorman, aflăm:

Începând cu data de 01.01.2021, Cabinetul de Expertiză Medicală din cadrul Spitalului Caritas Roșiori de Vede, își încetează activitatea.

Persoanele care sunt programate pentru revizuirea medicală se vor prezenta la Cabinetele de Expertiză Medicală Alexandria din str. Mihăiță Filipescu, nr. 32 (Policlinica Alexandria), etaj 2 (program de lucru: luni-vineri, orele 8:30-15:00).

Persoanele din zona arondată Cabinetului de Expertiză Medicală Roșiori de Vede care doresc informații privind expertizarea pentru cazuri noi, avizarea prelungirii concediilor medicale peste 90 de zile, se vor adresa OFICIULUI de Expertiză Medicală ALEXANDRIA prin telefon, la numărul 0783.204.747.

Pentru urgențe, persoanele se vor adresa direct Cabinetului de Expertiză Medicală Alexandria.

Primăria Municipiului Roșiori de Vede, prin Direcția Impozite și Taxe, informează:

Pentru plata cu anticipaţie, până la 31 martie 2021, a impozitului pe clădiri, impozitului pe teren și impozitului pe mijloacele de transport datorate pentru întregul an, se acordă o bonificaţie de 10% pentru contribuabilii — persoane fizice, respectiv de 5% pentru contribuabilii — persoane juridice.

Consiliul Local a aprobat scutirea la plata impozitelor pe clădiri și terenul aferent locuinței pentru familiile al căror venit mediu net pe membru de familie este de maximum 600 lei pe lună ori constă exclusiv din indemnizaţie de şomaj sau ajutor social.

Cererea de scutire se depune până la 31.03.2021 însoțită de documentele justificative.

Plata impozitelor și taxelor locale poate fi realizată atât de către persoanele fizice cât și de cele juridice:

- on-line, cu cardul bancar, prin ghișeul.ro;
- cash sau cu cardul bancar prin POS la ghișeul Direcției Impozite și Taxe;
- prin mandat poștal;
- prin transfer bancar, cu ordin de plată.

Vă mulțumim pentru contribuția dvs. la realizarea veniturilor proprii la bugetul local!

Director executiv DIT
Ec. **Stoian Oprița**

JUDEŢUL TELEORMAN
COMITETUL LOCAL PENTRU SITUAŢII DE URGENŢĂ
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ROȘIORI DE VEDE

HOTĂRÂRE
privind aprobarea unor măsuri suplimentare pentru gestionarea situației generate de infecția cu COVID-19, pe raza municipiului Roșiori de Vede

Comitetul Local pentru Situații de Urgență, întrunit în ședință extraordinară online, în data de 13.01.2021, ora 15:00, la convocarea președintelui, potrivit dispozițiilor art. 10 alin. (1) și (2) din Regulamentul-cadru privind structura organizatorică, atribuțiile, funcționarea și dotarea comitetelor și centrelor operative pentru situații de urgență, aprobat prin H.G. nr. 1491/ 2004,

având în vedere:

- situația privind ratele de incidență COVID-19, pe raza municipiului Roșiori de Vede, transmisă de Centrul Județean de Coordonare și Conducere a Intervenției (CJCCI);
- prevederile art. 257 din OUG nr. 57/ 2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare;
- prevederile art. 2, lit. a, d și j, art. 3, lit. a, art. 4, art. 7 și art. 11 din OUG nr. 21/ 2004 privind Sistemul Naţional de Management al Situaţiilor de Urgenţă, cu modificările şi completările ulterioare;
- HG nr. 557/ 2016 privind managementul tipurilor de risc;
- prevederile Legii nr. 55/ 2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19;
- Ordinul ministrului sănătății nr. 1309/ 2020 privind modalitatea de aplicare a măsurilor de prevenire şi limitare a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2;
- prevederile HG nr. 3 din 12 ianuarie 2021 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 13 ianuarie 2021, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19;

În conformitate cu dispoziţiile art. 10, alin. (3) din Regulamentul-cadru privind structura organizatorică, atribuţiile, funcţionarea şi dotarea comitetelor şi centrelor operative pentru situaţii de urgenţă, aprobat prin HG nr. 1491/ 2004

HOTĂRĂȘTE

Art. 1. În condițiile unei rate de incidență cuprinsă între 1,5 și 3/ 1000 de locuitori în rândul populației din municipiul Roșiori de Vede, se dispun următoarele măsuri cu aplicabilitate imediată:

(1) Începând cu data de 14.01.2021, pentru o perioadă de 14 zile:

- activitatea cu publicul a operatorilor economici care desfășoară activități de preparare, comercializare și consum al produselor alimentare și/ sau băuturilor alcoolice și nealcoolice, de tipul restaurantelor și cafenelelor, în interiorul clădirilor, este permisă fără a depăși 30% din capacitatea maximă a spațiului și în intervalul orar 06:00-23:00;
- activitatea restaurantelor și a cafenelelor din interiorul hotelurilor, pensiunilor sau altor unități de cazare este permisă fără a depăși 30% din capacitatea maximă a spațiului și în intervalul orar 06:00-23:00;
- activitatea cu publicul a operatorilor economici licențiați în domeniul jocurilor de noroc este permisă fără a depăși 30% din capacitatea maximă a spațiului.

(2) Se instituie obligația pentru operatorii economici care desfășoară activități de comerț/ prestări de servicii în spații închise și/ sau deschise, publice și/ sau private să își organizeze și să desfășoare activitatea în intervalul orar 05:00-21:00.

(3) Prin excepție de la prevederile alin. (2), în intervalul orar 21:00-05:00, operatorii economici pot activa doar în relația cu operatorii economici cu activitate de livrare la domiciliu.

(4) Prin excepție de la prevederile alin. (2), unitățile farmaceutice, benzinăriile, operatorii economici cu activitate de livrare la domiciliu, precum și operatorii economici din domeniul transportului rutier de persoane care utilizează autovehicule cu capacitate mai mare de 9 locuri pe scaune, inclusiv locul conducătorului auto, și cei din domeniul transportului rutier de mărfuri care utilizează autovehicule cu masă maximă autorizată de peste 2,4 tone își pot desfășura activitatea în regim normal de muncă, cu respectarea normelor de protecție sanitară.

Art.2. Compartimentul SSM-Protecţie Civilă-Situaţii de Urgenţă va comunica prezenta hotărâre Instituţiei Prefectului-Judeţul Teleorman, Comitetului Judeţean pentru Situaţii de Urgenţă Teleorman și membrilor Comitetului Local pentru Situaţii de Urgenţă Roșiori de Vede.

Art.3. Prezenta Hotărâre se va posta pe pagina web a Primăriei Municipiului Roșiori de Vede, pe pagina de facebook, se va mediatiza prin intermediul mass-mediei locale și se va afișa la avizier, prin grija Serviciului Administrație Publică Locală.

PREȘEDINTE C.L.S.U. ROȘIORI DE VEDE
PRIMAR
Ec. Valerică Gheorghe CÎRCIUMARU

Întocmit,
Insp. Iulian Marinel Rușanu

Nr. 18 din 13.01.2021

Pagină realizată de Monica Tuinete

UNIȚI PRIN ARTĂ

Note despre Ediția a III-a a Taberei Internaționale de Pictură în aer liber de la Nenciulești

Câteodată simți că nu poți ține pasul cu viața! Altădată nu simți, dar tot în urma ei ești, deși nu îți dai seama. Așa a fost anul acesta. Îl bănuiam a fi unul bun, minunat, curat, format din două cifre care merg frumos una după alta ca două grațioase lebede cu puii lor pufoși. Așteptam cu nerăbdare să se sfârșească iarna, fericită că scap de frig, să pot petrece clipe minunate în aer liber, să merg la diverse evenimente literare, artistice, să merg la expoziții, lecturi publice... Hmm... Nu prea a fost așa. Mulți oameni dragi și importanți au trecut Stixul... Dar, până la urmă, toți îl vom trece, asta face parte din viață. Și, cu toate acestea, tot am prins ceva din bucuriile ei.

M-am trezit în luna iunie, crezându-mă în aprilie, că merg să cumpăr semințe de flori de piatră. Nu mi-a dat vânzătoarea spunând că e târziu, nu se mai pun semințe de flori în iunie, că nu mai au când să crească, spunea. Am plecat și mai buimacă de la ea. Dar, ce știa ea? Nimic. Au ieșit singure din semințele căzute din florile uscate de anul trecut, la puțin timp după ce m-a refuzat. Se pare că nu doar noi, oamenii, întârziem în ținerea pasului cu viața, ci și florile.

Apoi am pus semințe de zorele, pe care mi le-a dat un tânăr coleg, și au răsărit, au și înflorit, și le-am și pictat.

Dar nu despre flori voiam să vă spun, ci despre faptul că am rămas în urmă cu scrisul notelor despre expoziția lucrărilor Taberei Internaționale de Pictură în Aer Liber de la Nenciulești, Ed. a III-a. Am promis că le scriu.

Da, este vorba despre acea tabără de pictură în care domnul Șerbănescu ne-a făcut întâlnire cu arta unor pictori și oameni minunați. Și ea fost puțin întârziată ca și mine, ca și florile, dar a fost!

Anul acesta, doar cu arta lor, cu ei nu, din motive de pandemie cu acel virus nou, deși mi-ar fi plăcut mult să-i revăd!

După două luni de „izolare la domiciliu" nu mai aveam nicio speranță că voi participa la Tabăra Internațională de Pictură de la Nenciulești. Dar, ce știam eu? Dumnezeu lucrează prin oameni!

Chiar dacă nu ne-am întâlnit fizic, domnul Tudor Serbanescu a avut grijă să se întâlnească artele între ele și artiștii români ce au fost prezenți la vernisajul expoziției.

Și așa, ne-am trezit la jumătate de septembrie, frumos și blând ca o zi de vară în care a fost organizat vernisajul lucrărilor celei de III-a Ediții a Taberei de Pictură în Aer liber de la Nenciulești.

Câtă bucurie, câtă încântare, câtă frumusețe! Dublă bucurie! Pentru că în acea zi sărbătoream deschiderea Expoziției, dar și ziua de naștere a artistei Cristianei Purcărea!

Iată că domnul Șerbănescu a întors timpul înapoi și a reușit!

Au expus artiștii: SVETLOZAR NEDEV (Bulgaria), SVETLANA SOLO (Rusia), SVETLANA ELANTSEVA (Anglia), JOSEPH NOCE (Franța), KORKUT TIRYAKI (Turcia), LAURA CULCEA, CRISTIANA PURCĂREA, RAREȘ KEREKEȘ, TUDOR ȘERBĂNESCU și subsemnata, cu pseudonimul HARA DANA, toți cinci din România.

După vernisaj au fost schimbate idei despre cum am putea face cunoscută arta noastră, într-o manieră inedită, și vizitată de cât mai mulți oameni iubitori de frumos, cum ar fi: să expunem lucrările în Parcul din Pădurea Vedea, într-un cadru organizat în acest sens, să expunem planșe tipărite și plastifiate puse pe panouri în parcuri sau grădini publice pe o perioadă mai lungă de timp, având în vedere restricțiile cauzate de pandemie și, totodată, pentru că e o tabără de pictură în aer liber, să putem expune și cum a fost ea conceptual gândită: „ÎN AER LIBER". Așa vom avea artă la tot pasul, în orașul nostru sau în alte orașe și ne putem bucura că dăruim din frumosul ce ne-a fost dat. Sperăm să avem și sprijinul autorităților care în această manieră ar putea atrage vizitatori și iubitori de artă.

Gazda expoziției de anul acesta a fost Centrul Județean pentru Pentru Promovarea si Conservarea Culturii Tradiționale Teleorman, cu sprijinul și participarea Centro Pro Arte Alexandria și Primăriei Nenciulești.

Trebuie spus că lucrările expuse la fiecare ediție rămân câștigate Taberei, care va înființa un muzeu ce va cuprinde toate lucrările artiștilor.

Momentul final al Taberei a fost marcat pe data de 3 decembrie 2020 când au fost dăruite de către domnul Tudor Șerbănescu diplomele de participare la Ediția a III-a a Taberei Internaționale de Pictură în aer liber de la Nenciulești.

Deși materializată în mod individual și diferit, arta ne unește și susține viața!

Dovada certă a faptului că arta este ceea ce rămâne în urma noastră ca oameni este dată de forța creației. Arta ne-a unit și ne va uni în toate timpurile acestei lumi, chiar și pe pandemie, este și va fi mărturia omului ca parte din Divinitate.

Daniela Achim Harabagiu

„Ziua Culturii Naționale" celebrată la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu"

Vineri, 15 ianuarie 2021, zi cu dublă semnificație pentru cultura românească, „Ziua Culturii Naționale" și 171 de ani de la nașterea poetului național al românilor, Mihai Eminescu, la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu" Roșiori de Vede, s-au desfășurat în conferință on-line activitățile Proiectului Educativ „PORNI LUCEAFĂRUL..." dedicate marelui nostru poet.

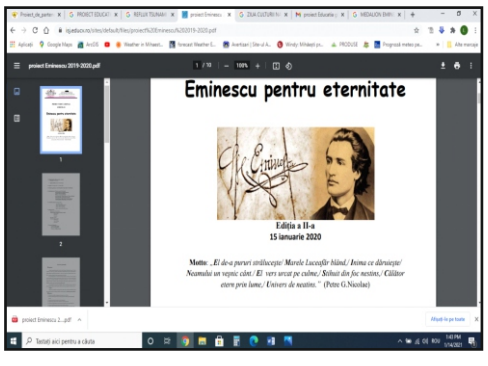

Dubla semnificaţie a zilei ne trimite spre o reflecţie profundă asupra identităţii noastre culturale, într-o lume destul de superficială, centrată de multe ori pe latura economică; este o provocare şi pentru cadrele didactice şi pentru elevi, de altfel pentru orice persoană care se respectă. Fără o poziţionare a culturii la un nivel ridicat, orice popor îşi pierde identitatea.

„PORNI LUCEAFĂRUL..."

Activitatea coordonată de catedra de limba română a școlii, formată din prof. Țuia Florin Marian, prof. Ilie Florentina, prof. Dobra Daniela și prof. Iovan Irinel, a fost marcată printr-o masă rotundă și un moment literar-artistic cu recitări, prezentări powerpoint, prezentare de poster, versuri cântate, toate susținute de elevi de la Liceul Tehnologic „Virgil Madgearu" Roșiori de Vede, care au transmis mesaje emoționante tuturor participanților la această acțiune, profesori și elevi deopotrivă.

Acest moment a evidențiat aspecte semnificative din viața și opera poetului, elevii reușind să surprindă importanța personalității lui Eminescu în cultura și literatura română, dar și aspecte inedite din viața personală.

Consilier Educativ,
Badea Teodora Isabela

O scurtă istorie a sportului roșiorean

C.F.R.

- continuare din numărul trecut -

Redăm în continuare entuziasmul și modul de derulare a evenimentelor din acea perioadă așa cum au fost văzute ele de către presă și de către un înfocat suporter al echipei. L-am numit pe profesorul Paul Oane, trăitor în direct al „fenomenului" (al reușitei), ca și noi, de altfel.

Centrul orașului era foarte animat. La chioșcurile de ziare era „omor". Sute de bărbați așteptau, la rând, să cumpere ziarul de specialitate „Sportul popular", să citească cronicile, părerile, interviurile, cele mai mici detalii despre turneu, despre aventura echipei favorite. Pe multe ziduri și pe multe garduri era scris cu litere mari: C.F.R. a promovat în divizia B!

— A înnebunit lumea, cu mingea asta – se exprimau femeile.

Între bărbați, disputele erau în toi. Părerile erau împărțite:

— Grecu ne-a băgat în B, fraților! zice careva.

— Ba Bursumac este eroul, pentru că a dat golul de graniță dintre regiune și B în meciul din turneul final cu „Marina" Mangalia, că acesta a fost golul care a parafat promovarea în divizia B.

Păreri și păreri!

Se rememora și finalul campionatului regional, proaspăt încheiat. Cât au tremurat susținătorii, suporterii echipei C.F.R. până când a câștigat campionatul. Cu câte emoții? Nu vor fi uitate niciodată meciurile C.F.R. — Sporting Roșiori, C.F.R. — Oltul Turnu Măgurele și C.F.R. — Progresul Alexandria.

C.F.R. a câștigat foarte greu meciul cu Sporting: — Ah, rivalitatea asta locală! Dar se mai cunosc cazuri: vezi echipele bucureștene, pe cele clujene, pe cele bănățene și altele.

La Turnu Măgurele, la fel, omor mare la bilete. Voiau și turnenii s-o vadă pe C.F.R., despre care ziarul „Steagul Roșu" scria foarte frumos. Roșiorenii veniseră cu garnituri de vagoane speciale. Casierul turnean, care, în cariera sa, nu mai întâmpinase o astfel de situație, se închisese într-o curte, unii amatori de bilete sărind gardul după el. Pe stadion nu mai erau locuri, se sta în picioare. Căldură mare! În tribune era vacarm: „Hai C.F.R.!", „Hai C.F.R.!". Galeria turneană era redusă la tăcere de cea roșioreană. În teren luptă aprigă. Care pe care. Rezultatul: 0-0.

În etapa următoare, C.F.R.-ul juca acasă cu „Progresul" Alexandria. Timp mai puțin favorabil fotbalului. Vânt puternic. Roșiorenii se impun cu 1-0 printr-un gol înscris de la 40 de metri, câștigând seria campionatului regional în care activa. Urma meciul de baraj cu câștigătoarea celeilalte serii „Unirea" Mânăstirea, descris anterior.

În vară încep pregătirile pentru primul sezon de divizia B. Alt nivel, alte pretenții. Se iau măsuri de întărire a lotului. Se aduc, din București, mai mulți jucători pentru probe, pentru încercări. Pentru un meci de verificare, pe stadionul vechi, se aduce ca partener de întrecere o echipă din campionatul orășenesc al capitalei. În echipa C.F.R. apar 9 jucători noi, toți din București. Câștigăm cu 8-0. Câțiva jucători sunt remarcați și vor fi opriți să joace în echipa roșioreană. Printre ei: Birtașu, David, Coteț, Dinu, Dobrescu, Georgescu și alții, în majoritate de la tineretul echipei Progresul București la care Ion Lupaș fusese antrenor anterior venirii la Roșiori, jucători pe care-i cunoștea.

După cum vom vedea mai departe, promovarea a adus și bucurii, dar și unele necazuri, pentru că după promovare, încet, încet, echipa care luptase în turneul de la Bacău se destramă. Apar la Roșiori Birtașu (zis Foanță), fost portar al „națională", și cei amintiți mai sus, iar mai târziu vor apărea Leahovici, Chiru, Ilie, Dinu, Cernea, Adamescu, Mihai Mihai, V. Copil, Mihalache, Perez, Sergiu Vaida (profesor — portar al naționalei de juniori) și alții, unii foști divizionari A și aflați la sfârșitul carierei. S-a manifestat un dezinteres aproape total față de elementele locale, atitudine care va avea consecințe nu tocmai plăcute, dar ceva mai târziu.

Meciul de debut în divizia B s-a disputat pe noul și modernul stadion C.F.R., actualul Municipal, în compania formației Gaz Metan Mediaș, ocazie cu care se face și inaugurarea acestei baze sportive a orașului („S-a tăiat panglica"). Meciul începea la ora 16, dar deja la ora 14 stadionul era arhiplin; cu greu mai puteai găsi un loc. erau spectatori foarte, foarte mulți, unii veniți din comunele din jur, alții de la Turnu Măgurele, Alexandria, Videle și Drăgănești Olt. Echipa noastră era alcătuită din: Birtașu — Georgescu, Pintică, Picu, Dobrescu — Dinu, Mihalache — David, Capatos, Coteț, Ciofalcă, cu doar 4 jucători din echipa care a adus promovarea. Deși am presat extraordinar, lipsa noastră de experiență și apărarea supraaglomerată a oaspeților și-au spus cuvântul. Meciul s-a terminat nedecis: 0-0.

Urmează alte meciuri, cu bucurii ori cu tristeți. Acasă câștigam onorabil, dar la limită, în majoritate cu 1-0, iar în deplasare mai ciupim câte un punct. După 7 etape eram chiar pe locul I, dar în final am terminat în clasament pe un călduț loc 8. Având în vedere că era la prima ei participare în întrecerea echipelor din eșalonul fotbalistic secund al țării, în compania unor echipe precum: Dinamo Pitești, Știința Craiova, Știința București, C. S. M. Sibiu, Tractorul Brașov, Dinamo Obor, Gaz Metan Mediaș, Academia Militară București, Metalul București, Chimia Govora, Chimia Făgăraș, Electroputere Craiova și Drobeta Turnu Severin, considerăm că echipa C.F.R. a avut o comportare mai mult decât meritorie, terminând la doar trei puncte de podium (locurile doi sau trei). Iată în acest sens bilanțul, la final de campionat, comparat și cu al primelor trei clasate:

1. Dinamo Pitești	26	17	4	5	60:24	38
2. Știința Craiova	26	12	5	9	42:22	29
3. Știința București	26	12	5	9	43:34	29
.....						
8. C.F.R. Roșiori	26	10	6	10	19:25	26
.....						

Pe atunci se acordau două puncte pentru victorie și un punct pentru meci egal, iar golaverajul se calcula prin împărțire.

Marele regret al acestui an competițional este neintroducerea lui Emil (Niki) Dumitriu II în echipă. A fost, cum se spune, în curtea noastră chiar dacă, sincer vorbind, n-ar fi rămas el la nivelul Roșiori-ului. Mai devreme sau mai târziu ne-ar fi părăsit, dar cât a stat aici putea fi folosit. Datorită constituției lui mai firave era ținut ca rezervă, iar pentru a nu-și pierde antrenamentul juca la juniori. Nu s-a ținut cont de tehnicitatea sa deosebită. Au ținut însă alții! Iată o scurtă prezentare a lui: e născut în 5 noiembrie 1942 în București. S-a format ca fotbalist în pepiniera clubului Rapid, unde a jucat până în 1957. A evoluat apoi la Progresul C.P.C.S. București (1957-1961), Jiul Petroșani (1961-1962, luat de la Roșiori), Viitorul București (1962), Rapid București (1963-1967), Steagul Roșu Brașov (1967-1970), Dinamo (1970-1971), Rapid (1971-1973) și Progresul București (1973-1976). A jucat de șapte ori în echipa națională. Cu Rapid a câștigat campionatul național ediția 1966-1967, Cupa României (1971-1972) și Campionatul Balcanic intercluburi în anii 1964 și 1965.

(Fragment preluat din volumul *O istorie a sportului roșiorean*, colecția literară „Drum", serie nouă, nr. 28.)

Prof. **Ion Scarlat**

Florea Burtan - un nou succes literar:

Premiul Uniunii Scriitorilor

(Filiala București Proză)

În urmă cu trei ani, poetul şi jurnalistul **Florea Burtan** (redactor-şef al Revistei de cultură *Caligraf*) a obținut Premiul Uniunii Scriitorilor din România (Filiala Bucureşti Poezie) pentru volumul de versuri *Tren printre zodii* (2017).

Pe data de 15 ianuarie 2021, cu ocazia sărbătoririi Zilei Culturii Naţionale, au fost decernate **premiile literare** pentru anul 2019, **Florea Burtan** obținând **Premiul Uniunii Scriitorilor** (Filiala Bucureşti Proză) și **Diploma de Excelență** pentru **măiestrie stilistică**, pentru cartea de proză scurtă *Răni călătoare*, Editura Neuma 2019.

Despre volumul premiat, scriitorul Horia Gârbea consemna: „*Răni călătoare* este o carte frumoasă şi la propriu şi la figurat care conţine 15 proze scurte. Textele sunt în afinitate cu poezia sa excelent versificată. Florea Burtan are nostalgia „satului de ţărână" (titlul unei povestiri mai lungi şi mai elaborate), a câmpiei în care – la el – timpul îşi recâştigă răbdarea nesfârşită cu oamenii.

Toate povestirile lui emană o căldură specială, o bunătate luminoasă şi o împăcare cu lumea, fiind prin acestea subtile şi rafinate. Cu volumul *Răni călătoare* Florea Burtan îşi alocă un culoar foarte original şi îşi câştigă un loc semnificativ în proza contemporană, alături de cei mai abili şi talentaţi practicaţi ai genului."

Colectivul redacțional al Ziarului DRUM îl felicită călduros pe poetul și prozatorul Florea Burtan!

Să mai citim puţin!

O istorie a literaturii roşiorene

STAN V. CRISTEA (XVIII)
Publicistul

Realizarea unei istorii culturale a unui județ atât de bogat în tradiții și înfăptuiri relevante pe plan spiritual ca Teleormanul necesită, de bună seamă, o muncă de Sisif, care ar înspăimânta pe oricine. Și totuși, iată că istoricul literar, publicistul și, nu în ultimul rând, poetul Stan V. Cristea s-a încumetat a se înhăma la un asemenea efort de cercetare, publicând în 2002 o *Introducere în istoria culturală a județului Teleorman* (Ed. Rocriss, Alexandria), parcă pentru a spulbera prejudecata marelui istoric Nicolae Iorga că Teleormanul este „un mare și necunoscut județ".

Organizată în cinci mari capitole (*Repere istorice și administrative*; *Particularități etnografice*; *Credința și viața creștină*; *Știința de carte și învățământul*; *Tradiții și înfăptuiri culturale*), admirabila sinteză critică, blindată cu o bibliografie critică vastă, dă seama, în cele peste 450 de pagini ale sale, despre „evoluția Teleormanului (între sec. XV-XX, n.n.) pe coordonatele fundamentale de spiritualitate locală, integrate însă în contextual devenirii spiritualității românești de-a lungul veacurilor." (p. 6).

Lucrarea, publicată sub egida Direcției pentru Cultură, Culte și Patrimoniu Cultural Național a județului Teleorman, vine să umple un gol uriaș în literatura de specialitate, devenind, după cum afirma însuși autorul în considerațiile preliminare la aceasta, o veritabilă „carte de identitate spirituală" a Teleormanului. Și mai are un merit această istorie culturală: va fi punctul de plecare în orice demers critic întreprins de viitorii cercetători ai istoriei culturii și civilizației teleormănene.

Următoarele două cărți de publicistică, *Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman* (Craiova, Editura Aius, 2006), respectiv *Valori arhitecturale din județul Teleorman* (Craiova, Editura Aius, 2012) reprezintă sinteze despre capitole însemnate din istoria patrimoniului spiritual și cultural al județului Teleorman.

Prima dintre ele, *Monumente de arhitectură ecleziastică din județul Teleorman* (2006), reprezintă, după cum mărturisește autorul, versiunea revăzută și adăugită a studiului inclus anterior în volumul *Pagini de istorie bisericească teleormăneană. 1996-2006* (București, Editura Cartea Ortodoxă, 2006), pp. 285-448, apărut cu binecuvântarea Prea Sfințitului Părinte Galaction Stângă, episcopul Alexandriei și Teleormanului, și cuprinde prezentarea a 62 de monumente ecleziastice, de importanță locală și națională, întâlnite pe teritoriul județului Teleorman, după cum urmează: 2 construcții mănăstirești (ruinele mănăstirii de la Baldovinești, comuna Ciolănești; ruinele mănăstirii de la Plăviceni, satul Dudu, comuna Plopii Slăvitești); 10 biserici de lemn și 50 de biserici de zid.

În argumentul cărții *Valori arhitecturale din județul Teleorman* (2012), Stan V. Cristea opinează, de altfel, destul de elocvent în legătură cu rostul unor astfel de cercetări istoriografice: „Un județ este spiritualicește bogat nu numai dacă a trimis în panteonul național nume care să-i dea strălucire, el este astfel bogat și dacă deține un patrimoniu de bunuri cultural, imobile și mobile, moștenit din epocile anterioare și care pune în evidență un trecut istoric și cultural ce îi dă o identitate inconfundabilă. Cronici ale unor vremi trecute, monumentele istorice pecetluiesc implicarea în istorie pe un anumit areal de existență. Fie că sunt monumente, ansambluri și situri arheologice, de arhitectură, de artă plastică sau memorial, valoarea lor emblematic este dată de caracteristicile prin care se particularizează în spațiul regional, în principal, și în cel românesc, în general." (p. 5).

Cartea *Valori arhitecturale din județul Teleorman* constituie prilejul pentru autor de a pune istoricul cetății medievale Turnu alături de prezentarea Bisericii „Sf. Dumitru" din Coșoteni, a Mănăstirii Plăviceni, a cinsprezece biserici de zid din județ, respectiv a Catedralei „Sf. Alexandru" din Alexandria, devenită în prezent mănăstire. Stan V. Cristea are conștiința faptului că este primul care realizează un studiu aplicat asupra monumentelor arhitecturale teleormănene, însă, realizează deopotrivă, prin cele două lucrări amintite, care sunt însoțite și de o bogată fototecă, „o pledoarie pentru salvarea și protejarea monumentelor istorice din județul Teleorman".

Cu monografia *Tradiția călușului în județul Teleorman. De la ritual la spectacol* (Ediția I – 2008, Ediția a II-a, revăzută și adăugită – 2020), publicată la editura craioveană Aius, Stan V. Cristea face un pas în plus în explorarea culturii teleormănene, de astă dată focusându-și atenția asupra unuia dintre cele mai vechi obiceiuri românești, călușul, inclus pe Lista Patrimoniului oral și imaterial al umanității UNESCO la 25 noiembrie 2005.

Cartea domnului Stan V. Cristea este, se pare, primul studiu monografic dedicat tradiției călușului în acest județ, deși ritualul călușului mai fusese cercetat anterior de etnologi și etnografi de renume precum: Harry Brauner, Ion Crăciunescu, Constantin Brăiloiu, Gheorghe Vrabie, Ion Ghinoiu, Horia Barbu Oprișan, Anca Giurchescu, Gail Kligman ș.a.

Prin urmare, după cum opinează autorul în prefața cărții, „lucrarea de față este nu doar un studiu de etnografie (într-un sens mai restrâns) sau de etnologie (într-un sens mai larg), ci este în același timp și un studiu de istorie culturală (în sens larg) sau de istorie a mentalităților (în sens restrâns) care privește un anumit spațiu etno-geografic, delimitat la aria județului Teleorman, un spațiu individualizat și prin valorile materiale și spiritual izvodite aici. Tradiția Călușului este, fără îndoială, una dintre valorile imateriale emblematice pentru Teleorman." (p. 7).

În introducerea temeinicei lucrări monografice, autorul face niște niște observații importante referitoare la demersul său exegetic despre tradiția Călușului în Teleorman: „Ca și în alte părți, și în Teleorman tradiția Călușului a cunoscut aceeași evoluție istorică, de la ritualul cu practicile sale străvechi la ceremonialul dominat de anumite acte cu încărcătură ritualică și la spectacolul împănat cu secvențe de dans și de teatru popular, spre a rămâne cel mai adesea un dans de mare virtuozitate. Urmărirea schimbărilor produse în această evoluție, cu accent pe descifrarea înțelesurilor adânci ale actelor și practicilor de ritual și de ceremonial, dar și pe morfologia și rosturile acestora în diferitele forme de manifestare, precum și pe descifrarea implicării și rostului dansului în întreaga articulație a obiceiului, reprezintă scopul întregului demers implicat de lucrarea de față." (pp. 9-10).

Primul capitol al cărții prezintă succinct diferite poziții și teorii cu privire la originea (dacică, greacă sau romană) a Călușului, care este atestat chiar arheologic, dar și în mentalitatea arhaică din Teleorman.

Din al doilea capitol al cărții aflăm că, deși este practicat din vremuri străvechi, Călușul este atestat documentar de-abia din a doua jumătate a secolului al XVI-lea în Transilvania, din a doua jumătate a secolului al XVII-lea în Moldova și din prima jumătate a secolului al XVIII-lea în Țara Românească. Ni se prezintă apoi evoluția istorică a Călușului, dar și tipologia acestui obicei.

Astfel, întâlnim, în opinia Ghizelei Sulițeanu, pe care Stan V. Cristea o reproduce în cartea sa, cinci tipuri de Căluș: I. Călușul, practicat preponderent în Muntenia și Oltenia, cu prilejul sărbătorii de Rusalii; II. Călușul de iarnă, descoperit în sud-vestul Olteniei, jucat de Bobotează și Sf. Ion; III. Călușerul de Anul Nou, reprezentativ pentru Transilvania, practicat în perioada de la Crăciun până la Anul Nou sau doar în preajma Anului Nou (subtipul mai nou); IV. Căiuții sau Călușeii de Anul Nou, obiceiul fiind reperat în centrul și nordul Moldovei; V. Călușarii, jucat în prima dimineață de Crăciun îndeosebi în zona Brăilei.

Obiceiul Călușului, despre care Mircea Eliade afirma că „în formele sale atestate în ultimele secole, e cunoscut numai în România și poate fi considerat o creație a culturii populare românești.", este pus în corelație cu variantele sud-dunărene românești întâlnite la aromâni și meglenoromâni, dar și cu obiceiuri similare remarcate la alte popoare din sud-estul Europei, cum ar fi: Rusalți (bulgarii), Koledari (sârbii) și Korenti (slovenii).

De asemenea, Călușul teleormănean este pus în relație cu Drăgaica, alt obicei românesc, practicat la 24 iunie când în calendarul ortodox este prăznuită Nașterea Sf. Ioan Botezătorul, respectiv, este comparat cu Călușul din județele învecinate (Olt, Argeș, Giurgiu), în scopul evidențierii particularităților acestuia.

Prof. **Cristian Gabriel Moraru**

Poemul de o sută de cuvinte

Înțelegere

Am înțeles că neînțelesul se preschimbă în înțeles
Atunci când înțelegândul râde la soarele înțelept.
Piatra înțeleasă mai bine decât orice preaînțeles
E strămoașa înțelegerii ce ne crește la piept.

Câinii marilor înțelesuri irezistibil de neînțelese
Fi-vor plimbați de stăpânii lor ca un vifor de taine în lese.

Contempla-vom firescul înțeles al legii de a înțelege
Până cu toții vom înțelege, vom țelege, vom lege,
vom ge...

Ah, înțelesurilor pline de neînțelesuri înțelenite
În țara înțelegerilor de tot soiul, dar nu elenite,
Deneînțelesul este astfel venerat de neînțeleși
Care vor înțelege pe a și pe z, să fim bine înțeleși.....

Cristian Gabriel Moraru

LECTURI ÎN LUMINĂ

Cristian Gabriel Moraru: *LIBERTATEA SINELUI UNIC*

Poetul a fost şi este expresia persoanei în orice timp ar trăi. Poate şi de aceea, poezia a fost şi este un domeniu privilegiat. Lumea poeziei este liniştită şi echilibrată, o lume a tradiţiei propriu-zise, sănătoase şi organice, în care primează spiritul admirativ.

Admirăm poezia autorilor din vechime, de aici sau din oazele culturale ale lumii ale căror parfumuri au ajuns şi la noi; admirăm poezia contemporană, fiindcă poeţii sunt firi sensibile care recepteazǎ lumea într-o manierǎ aparte, recreând-o apoi în funcţie de particularităţile individuale şi de spiritul veacului în care ei trăiesc.

Important este că opera rezultată din truda poeţilor bucură sufletele oamenilor, făcându-i, măcar pentru câteva clipe, mai buni şi, poate, imuni la grijile inerente. Versul nu este războinic, nu răneşte, nu blesteamă, ci descântă şi vindecă.

Poezia nu va avea moarte. Mereu se va găsi cineva însetat, care să soarbă din izvorul cu apă vie al cunoaşterii poetice şi să prindă în verbul său lumina dumnezeirii din cuvânt.

Mă bucur când văd că literatura română îşi urmează drumul liber, în ciuda unor nostalgici din vechea gardă care ţin cu tot dinadinsul „să pună ordine". Literatura noastră se îmbogăţeşte treptat cu operele unor scriitori tineri, ei înşişi adevărate spirite polivalente ale generaţiei pe care o reprezintă.

Cristian Gabriel Moraru, poet, critic şi istoric literar, eseist, fondator şi redactor-şef al revistei *Teleormanul Cultural*, şi-a pus, până în prezent, semnătura pe şapte cărţi de versuri, patru de critică şi istorie literară, pe două antologii, una de poezie şi alta de proză. Şi toate acestea în decursul unui deceniu.

În *Libertatea sinelui unic*, cea de a opta carte de poezie, C. G. Moraru vede lumea de undeva dintr-o largă perspectivă, printr-o sensibilitate de profet şi psalmist, pentru care elementele lumii materiale ca, de altfel, şi fiinţa umană stau sub semnul inexorabilului.

Cartea se deschide cu un *Prolog*, un fel de articol-program, prin care poetul, în ipostaza de menestrel medieval, ne invită la o nuntă cosmică, un spectacol divin, atenţionându-ne la ce să ne aşteptăm: Fărt-Frumos (poetul), „Ursit de zâne s-ating-un ideal/ Vâltoarea veşniciei el o-ncearcă".

Altfel spus, poetul se aruncă într-o luptă aprigă de a scrie şi de a lăsa posterităţii ceva din înţelepciunea veacului în care el fiinţează, ceva despre truda întru cuvânt.

Între *Prolog*-ul de pe prima pagină şi *Epilog*-ul din final, se desfăşoară un spectacol feeric de poezie, într-o varietate cromatică de stiluri şi orientări estetice. În cuprinsul cărţii, vom găsi, grupate în 29 de cicluri, texte care ţin de genul liric (pasteluri, imnuri, epigrame), de cel epic (balade, fabule, legende), dar şi poezii cu formă fixă: acrostih, limerick, catren, terţină, rondel, sonet...

Temele lirice, extrem de diverse, sunt prezentate printr-o subtilă textură poetică, printr-un joc aluziv de finețe. Unele versuri au ceva din filonul ce se degajă din folcloul magic. Îngerii şi sfinţenia sunt în elementul lor. Umorul picurat cu discernământ creează o stare de bine în sufletul cititorului. Poezia anotimpurilor şi poezia religioasă îşi au un loc privilegiat în arhitectura cărţii.

Poemele grupate în ciclurile *Yin şi Yang*, *Zen,* poemele de inspiraţie livrescă, titlurile care conţin neologisme, precum: „acroamatice", „sofianice", „quarcuri", „xilogravuri", varietatea tematică, abordările din diverse unghiuri estetice..., toate acestea, la un loc, pun în lumină personalitatea unui scriitor cu o vastă cultură generală, dar şi cu predispoziţia de a o valorifica în creaţia artistică personală, spre bucuria cititorului avizat.

Dăruindu-ne cartea *Libertatea sinelui unic*, C. G. Moraru ne dăruieşte cu generozitate o parte din sufletul său, iar noi, citind-o, ne înnobilăm cu o experienţă lirică aparte, trăind un sentiment de purificare.

Lumea poeţilor nu se va învechi niciodată, pentru că acest univers ţine seama de elementele veşnice care îi înconjoară pe oameni. Prin glasul poetului, ele prind viaţă şi ies la lumină, sfătuindu-l pe pământean să nu-şi sărăcească viaţa prin reducţiuni inexplicabile.

Domniţa Neaga

Meridiane critice

PISCURI INTELECTUALE ROMÂNEȘTI DIN BANATUL SÂRBESC
Costa Roșu — *Personalități românești din Voivodina. 1734-2004*

Încă din *Prefață*, se precizează că din diaspora grupul cel mai creativ din afara României în plan cultural, literar și artistic este cel din Banatul sârbesc, din provincia Voivodina, cuprinzând, geografic, orașele Vârșeț, Zrenjanin, Panciova, Novi Sad ș. a., care dispun de gimnazii, licee românești, facultăți umaniste, în special de Litere, cu predare în limba lui Eminescu, dascălii fiind școliți în patrie, la București, Cluj, Timișoara…

Autorul cărții *Personalități românești din Voivodina.1734-2004* (Editura Libertatea, Panciova, 2004), Costa Roșu, este un român pur-sânge din Serbia care călătorește mult în țara carpatină, academician român, un intelectual atent la viața comunității și a spiritualității noastre, a cărei falie de românitate externă îl preocupă cu ardoare și care se relaționează de minune cu cea internă, în chip nebănuit.

În cele din urmă, după investigații și studii profunde, s-a concluzionat că s-au cristalizat trei categorii de intelectuali ce au emblematizat Banatul sârbesc: **cei prin proveniență**, legați pe veci de cele două patrii, majoritatea cu domiciliul transfrontalier; **pasagerii** pe meleaguri voivodine și **personalități** de alte etnii care au avut tangență cu minoritatea noastră de dincolo.

Băștinașii culturalizați. La o percepție diacronică, în sec. al XVIII-lea, un prim om de seamă a fost **Vasile Diaconu**, zugravul de la Mănăstirea Tismana, străbunic al lui C. D. Loga. Apoi, mai cunoscutul **Paul Iorgovici** (1764-1808), născut la Vărădia, cu studii universitare la Pesta și Viena, devenit peste ani secretar la Episcopia din Vârșeț. A urmat **Constantin Diaconovici Loga** (1770-1850), un cărturar autentic, un reformator, un vizionar în învățământ, șef al Școalelor din întregul Banat (1830), iar la bătrânețe, a ajuns director la Caransebeș.

În veacul al XIX-lea, s-au evidențiat **Ion Pop Reteganul** (1853-1905), publicist, **acad. Petre Broșteanu** (1838-1920), apoi, **Avram Imbroane** (1880-1938) doctor în științe teologice, deputat în Parlamentul României, care a avut revelația că proaspătul licențiat în Litere și filozofie, Camil Petrescu, prea puțin cunoscut în deceniul al doilea al veacului XX, poate fi o excelentă achiziție spirituală pentru înfloritoarea urbe de pe Bega, ofertându-l cu postul de gazetar, ulterior de director. **Emil Petrovici** (1899-1969), născut la Torocu Mic, adică în exterior, cu studii la Brașov, Cluj, Paris, membru al Academiei Române și al Academiei Bulgare, director la Institutul de Lingvistică din Cluj, faimos dialectolog și lingvist, a fost un apropiat al lui Sextil Pușcariu, personalitatea de top a universității ardelene.

Dintre **pasagerii** prin celălalt Banat, care nu ne aparține, dar convergent în unele aspirații, menționăm pe **Andrei Șaguna** (1809-1873), mitropolitul Ardealului și al Banatului, apoi pe prof. univ. dr. **Gheorghe Alexici** (1869-1935), **Gustav Weigand**, o eminență a lingvisticii europene, dascăl la Universitatea din Leipzig, pe istoricul, revoluționarul pașoptist și, nu în ultimul rând, scriitor, **Nicolae Bălcescu**, ca și pe **Constantin Brăiloiu** (1893-1958), vestit muzicolog. La cumpăna dintre secole, și-a derulat activitatea un diligent și entuziast traducător, **Vasko Vasile Popa**.

Personalități. Nu puțini universitari și chiar academicieni proveniți de pe aceste meleaguri iugoslave au sfințit fie tărâmul natal, fie în Europa, SUA… Din capul locului merită menționat prof. **Coriolan Ghilezan** (domiciliat în Novi Sad), matematician de talie universitară, **Ileana Ursu Mago** (din Belgrad), **Marin Secoșan**, medic și psiholog, trăitor la Chicago, care a văzut lumina zilei tot la Torocu, **Eugen Boia**, alt licențiat adoptat de americanii din Cleveland, chimistul **Ionescu Gașpar Ranagojec**, istoricul **Ion Nicola**, eseistul cu doctorat în filosofie, **Ion Dejan** (Universitatea Novi Sad). Minimum **zece universitari români** originari din Banatul sârbesc!

Un veritabil internaționalist, imposibil de găsit în spațiul românesc, Vasile Vasko Popa (1922-1991), academician sârb, deopotrivă scriitor și traducător, a viețuit la Belgrad. Nu numai academician în țara natală, ci și la alte înalte foruri străine, **Gligori Popi** a redactat și publicat peste 400 de studii, eseuri. După Facultatea de Litere de la Vârșeț, **Ion Flora** a prestat activitate la „Libertatea", pe urmă, a luat drumul Bucureștiului, alăturându-de cenacliștilor de la „Junimea", Mircea Nedelciu, Gheorghe Crăciun, Gh. Iova, Ioan Lăcustă, Constantin Stan, Sorin Preda, sfătuiți de criticul și prof. univ. dr. Ovid S. Crohmălniceanu.

În sfârșit, **Costa Roșu** (1947, Torac), după studiile liceale la Zrenjanin, s-a orientat spre Facultatea de Jurnalistică de la Belgrad. Director la editura românească „Libertatea" de la Panciova, redactor-șef la două publicații: „Libertatea" și „Lumina". În cei 70 de ani de existență, **Radu Flora** (n.1922, Satu-Nou — m. 1989, în Croația), doctor la Zagreb, a predat filologia în mediul academic la Belgrad și Novi Sad.

Artiști precum **Ion Surduceanu**, actor, ca și Iulian Ursulescu, absolvent de UNATC și regizor, **Popa Bogdan Valeria**, muzician, redactor muzical, ori **Athanasie Todor**, cu studii la Conservatorul timișan, compozitor și violonist, **Petru Marina**, pictor, întregesc paleta artistică a unor frații de-ai noștri din Banatul Sârbesc…

La nivel politic, recenzentul a contabilizat 7 intelectuali români în parlamentul iugoslav și 18 în cel sârbesc, ceea ce denotă o neîngrădire a drepturilor din străvechea regiune, comparativ cu minoritatea noastră din Valea Timocului, unde bisericile, școlile, publicațiile în limba maternă sunt insuficiente. Costa Roșu respectă canoanele tipului de cercetare numit dicționar, fapt pentru care portretizează tot ce are mai bun această interesantă provincie extranațională, multietnică, cu o oază vivace de compatrioți.

Voivodina a reprezentat și reprezintă un tărâm de spiritualitate românească, cu frontiere flexibile, ce nu restricționează schimbul de valori și nu curmă dreptul, ambiția confraților din Balcani de a urma o facultate în România, de a practica un job superior, corect remunerat, dimpotrivă, societatea românească îi primește cu brațele deschise pe cei originari din Banatul celălalt, vorbitor de limbă slavă.

Costa Roșu, un prieten al scriitorilor și celor din media scrisă, oferă un atractiv instrument lectural referitor la piscurile intelectuale dintr-o antică regiune recunoscută pentru toleranță, concordia socială și năzuințele comune în plan cultural, literar…

Prof. dr. **Iulian Bitoleanu**

Pandemia în urmă cu un secol. Gripa spaniolă la români

- urmare din numărul trecut -

Odată ce gripa începea să bântuie, se impunea „Intensificarea măsurilor de higienă şcolară", aşa cum scria în presă. „În ministerul sănătăţii şi ocrotirilor sociale au fost convocaţi toţi medicii comunali şi şcolari ai municipiului Bucureşti. D. ministru dr. I. Costinescu asistat de d. secretar general dr. Titu Gane, dr. Puşcariu, directorul sănătăţii şi dr. Cantemir Angelescu, a prezidat această conferinţă. Domnul ministru şi domnul secretar general au insistat asupra intensificării măsurilor de igienă şcolară. În acest scop, de comun acord cu organele ministerului instrucţiunei (Corpul didactic) se va asigura curăţenia perfectă a claselor şi se va evita ridicarea prafului prin întrebuinţarea la măturat a unor substanţe speciale. Încălzitul va fi suficient astfel încât să se asigure în permanenţă o temperatură constantă în camere, de 18-20 grade. Aerisirea se va face în fiecare recreaţie prin deschiderea ferestrelor. În ceea ce priveşte igiena corporală se va face examenul copiilor, trecându-se rezultatul în fişe individuale. Se va da o deosebită atenţie descoperirei cazurilor de boli contagioase şi tuberculoză (...) Controlul din punct de vedere al tuberculozei se va face şi asupra corpului didactic. Copiii vor face băi regulat o dată pe săptămână şi în acest scop se vor repune în funcţiune instalaţiunile de băi care nu funcţionează".

Uneori, peste epidemia de gripă se suprapuneau şi alte boli și epidemii, erau la ordinea zilei tuberculoza, tifosul, sifilisul, râia, scorbutul, dizenteria, pojarul, iar școlile rămâneau pustii. La români, atunci la sfârșitul Primului Război Mondial, ca și în perioada interbelică, situația sanitară în general una dezastruoasă în anumite zone ale țării.

Dar ce fel de măsuri s-au luat atunci? Ce fel de sfaturi și recomandări se dădeau românilor?

Principalele sfaturi pe care medicii le dădeau pe atunci populației de la sate, dar și de la orașe sunt impresionant de asemănătoare cu ceea ce ne sfătuiesc pe noi autoritățile acum:

„Se pune acum întrebarea, cari ar fi măsurile de apărare în contra acestei molime primejdioase? Înainte de toate ne vom feri de a veni în atingere cu aceia despre cari știm că sunt atinși de această boală. În timp de epidemie, vom ședea frumușel acasă, vom ținea în jurul nostru cea mai mare curățenie și nu vom intra nici în cârciumă, nici la șezătoare și nici într-alt loc, unde se adună lume multă și de tot felul. Vom aerisi des odăile în cari locuim, ne vom spăla mânile de mai multe ori pe zi. [...] Ne vom feri de răceli, iar când suntem siliți, totuși, să stăm între oameni mai mulți, cari vorbesc, tușesc și strănută, ne vom păzi și vom ținea o batistă curată înaintea gurei și a nasului. În cârciumă, la ospăț, în școală, în biserică sau oriunde ar fi mai multă lume strânsă la un loc, este destul dacă unul singur este bolnav de gripă, care tușește, scuipă ori strănută, ca alții 10 să se molipsească de boală și să se îmbolnăvească pe loc".

Deși nu dispuneau de aparatura modernă din zilele noastre, medicii știau de pe atunci și avertizau populația asupra faptului că gripa se ia prin contact direct – „atingere cu omul bolnav", prin strănut, tușit sau prin nerespectarea unei distanțe minime de siguranță față de bolnav. „De aici se întinde mai departe în tot satul".

Cum arăta în continuare sfatul medicului? ,,Ce e de făcut în asemenea împrejurări și ce măsuri igienice mai potrivite s'ar cere pentru a putea localiza boala pe de-o parte, iar pe de altă parte spre a putea scuti publicul de asemenea nenorociri ?

În primul rând curățenie; a doua, hrană bună, curată și potrivită; a treia, să ne ferim de oboseli prea mari, de adunări în localuri nepotrivite, de răceală mai ales la picioare, de asudare și răceală bruscă, după aceea de poame necoapte și nespălate, pe cari adesea le murdăresc insectele și mai ales multele, de apă necurată, care de regulă în cea mai mare parte e cauza bolilor infecțioase (aș recomanda ca mai bine în timpul de față să se fiarbă și răcească și nu mai așa să se bea).

De asemenea hârtiile de bani sunt o adevărată cauză a infecției. Aerul necurat, purecii etc. Casa trebuie ținută curat văruită. Gardul, poarta, trebuie stropite cu lapte de var.

Bucătăria, vasele de mâncat și băut, obiectele ce le întrebuințăm — la bucătărie și masa. Mâinile întotdeauna trebuie spălate cu apă și săpun înainte de masă și după scaun etc. Ce vom face însă cu un individ atins de boală, fiindcă nu orișicine poate ști ce are, îndată însă ce se simte rău ?

Imediat să fie sfătuit să meargă la medic, ca nu mai încolo să fie prea târziu, căci atunci nu mai are nici o scuză: „că am crezut că mi-a trece și așa".

Cu cât cineva mai ales în actuala boală merge mai grabnic la medic, cu atât se vindecă mai în grabă — și, din contră, cu cât cineva întârzie, cu atât i-e mai expusă viața. În tot cazul aș recomanda ca în orice comună să se găsească o cantitate de sare amară și prafuri de aspirină — și, dacă cineva se simte rău, să i se administreze o lingură de sare amară, topită într-un pahar de apă, iar după ce l-a servit, la o oră, se i se deie o aspirină — cam 3 aspirine pe zi de 10 grame.

Și dacă are fierbinți, să i se pună imediat comprese în jurul pieptului, cu un ștergar muiat în apă rece, din 2 în 2 ore.

Iar ca mâncare numai lapte, iar 10 zile să nu părăsească casa, chiar și dacă s'a îndreptat.

— va urma —

Prof. **Victor Gabriel Osăceanu**

Așa vă place istoria?

Elena Cuza,
model de patriotism, soție devotată, mamă iubitoare, ocrotitoare a sărmanilor

Pe biroul pe care scriu aceste rânduri se află o statuetă frumoasă a lui Al. I. Cuza, un album cu fotografii a Palatului de la Ruginoasa, mai multe medalii înfățișându-l pe marele domnitor, precum și cartea mea, scrisă în amintirea marei Doamne a Românilor — Elena Cuza, apărută în 2015 și intitulată *Sfânta – viața doamnei Elena Cuza*.

Pe Elena Cuza, oamenii simpli o numeau „Sfânta" în semn de respect și iubire, ea fiind pentru dânșii un model de sacrificiu, de devoțiune, de iubire pentru semeni, o soție iubitoare și iertătoare, o mamă care a ajutat oamenii simpli aflați în suferință!

Elena Cuza s-a născut la Iași, la 17 iunie 1825, fiind fiica vornicului Iordache Rosetti și a Catincăi Sturdza, fiica logofătului Dumitrache Sturdza. Copilăria și-a petrecut-o la moșia de la Solești, alături de sora Zoe și de frații Constantin și Teodor.

Mama dânsei, Catinca – era o femeie autoritară, foarte bună gospodină, care și-a învățat fetele să coasă, să brodeze, să împletească, să facă dulcețuri, compoturi, prăjituri, să întrețină casa curată și ordonată.

Crescând, Elena a fost trimisă la unchiul său Constantin Sturdza pentru a studia și a învăța limba franceză alături de verii ei pregătiți de profesori străini.

Mai târziu, familia ei se mută în casa de la Iași, Elena crescând a început să frecventeze saloanele și petrecerile organizate în casele familiilor Sturdza, Râșnoveanu, Cantacuzino, unde a învățat dansurile vremii — polcile, mazurcile, valsurile. Așa, Elena a ajuns la 19 ani, fiind o copilă timidă, naivă, stângace, dominată de autoritara ei mamă.

Acum, în casa verișoarei ei, Didița Mavrocordat, l-a cunoscut pe Alexandru Ioan Cuza, un tânăr arătos, cu o înfățișare plăcută, o fire veselă, un excelent dansator, un om sincer, prietenos, căruia nu-i plăcea pompa, nici avuțiile, nici luxul, gata mereu să-i ajute pe semeni, un naționalist înrăit, un patriot adevărat, un apărător al țărănimii, un adept al jocurilor de noroc.

Cuza a fost atras iremediabil de tânăra Elena, poate datorită și firii lor complet opuse, care făcea parte din înalta societatea ieșeană și se înrudea cu cele mai vestite și bogate familii din Moldova.

La 30 aprilie 1884, la Solești, a avut loc căsătoria Elenei cu Alexandru Ioan Cuza, tânăra familie s-a stabilit la Galați, unde Alexandru a fost numit judecător. Așa a început viața de tânără soție a timidei și neexperimentatei Elena, care era încântată de modul atent și cuceritor al soțului ei, dar, cu timpul, situația s-a schimbat, Elena fiind mai tot timpul singură.

Spuneam că Elena a fost o mare patrioată, iubindu-și țara cu pasiune și faptele ei o dovedesc.

În martie 1848, A. I. Cuza participă la mișcarea revoluționară de la Iași, prin urmare, a fost arestat alături de prietenii săi, Costache Epureanu, Vasile Canta, Grigore Romalo ș. a., fiind duși la Galați de unde urma să fie expulzați din țară. Aflând Elena, disperată a mers la Galați, a vândut bijuteriile, primite ca zestre de la părinți, și cu banii obținuți a cumpărat pe marinarii care urmau să-i transporte pe Dunăre...

Astfel, cu bani grei, prizonierii au reușit să fugă, s-au refugiat în Ardeal, participând la Adunarea de la Blaj de pe Câmpia Libertății, unde cei 40.000 de participanți au cerut „Noi vrem să ne unim cu țara!". Familia Cuza a trecut apoi în Bucovina, la Cernăuți, apoi a mers la moșia de la Cernăuca a prietenului Eudoxiu de Hurmuzachi.

Un alt moment în care Elena și-a dovedit iubirea de țară s-a petrecut în seara de 3 ianuarie 1859, când unioniștii l-au propus ca domnitor al Moldovei pe Al. I. Cuza, care nu a participat la ședință, preferând să meargă la teatru, nemulțumit de certurile dintre participanți. Târziu în noapte, a venit la Elena fratele ei, Constantin, care a anunțat-o că soțul ei a fost propus să fie domnul Moldovei.

Elena surprinsă, se întreba ce să-i spună soțului când va veni acasă. Alexandru, care aflase vestea, a intrat în casă cu o față palidă, îngrijorată. Elena s-a apropiat de el, l-a așezat în fotoliu, l-a sărutat pe frunte și cu un glas blând, dar hotărât, l-a sfătuit să accepte domnia țării, pentru că era un om cinstit, drept, care își iubea țara, și că el este capabil să facă față încrederii investită în el, iar ea va fi mereu alături de el și-l va sprijini din toate puterile ca să facă bine românilor greu oropsiți de soartă. Alexandru a ascultat-o atent și a luat hotărârea să accepte domnia Moldovei.

La 5 ianuarie 1859, Adunarea Electivă a Moldovei, în unanimitate cu 48 de voturi, îl alege ca domn pe Alexandru Ioan Cuza, iar la București, pe 24 ianuarie, este ales ca domn al Țării Românești, punând Europa în fața faptului împlinit.

Pentru Elena Cuza a început o viață zbuciumată, neliniștită, cauzată de legătura extraconjugală pe care soțul său o realizase cu Maria Obrenovici, fiica lui Costache Catargiu, o femeie frumoasă, ambițioasă, care, văduvă după moartea soțului său, principele Serbiei, se întorsese în țară și dorea să-l despartă pe Cuza de soția sa și să-i ia locul.

Elena, care nu putea avea copii, a plecat la Banca să o ajute pe sora sa, Zoe, să-și crească copiii mici care erau adorabili. Ea și-a dedicat timpul copiilor, spunându-le povești, născocind jocuri.

Din păcate, Zoe moare la nașterea celui de-al treilea copil, iar Elena se dedică creșterii și îngrijirii celor trei nepoți ai săi.

În perioada 1859-1862, Marile Puteri europene au recunoscut dubla alegere a lui Cuza, care a fost obligat să facă naveta între Iași și București, timp în care, la Iași, era reprezentat de soția sa, Elena.

Umilită, dezamăgită, Elena s-a îmbolnăvit și a plecat la Paris pentru a-și îngriji sănătatea și a găsi liniștea sufletească, luând cu sine pe copiii surorii sale moarte și pe fratele Teodor, care studia la Facultatea de Drept din Paris.

La Paris, doamna Elena a fost invitată de împăratul Napoleon al III-lea și soția sa, Eugenia, la Palatul Imperial, unde a fost primită cu căldură de cei doi. Elena s-a întreținut cu Napoleon al III-lea, căruia i-a dat informații prețioase despre situația din România, despre încercările de reforme pe care le făcea soțul ei, Al. I. Cuza, iar împăratul i-a promis tot sprijinul său pentru România.

În 1862, se întoarce în țară total schimbată, hotărâtă să-l ajute pe soțul ei să realizeze reformele promise și să o învingă definitiv pe rivala ei, Maria Obrenovici.

În vara lui 1862, doamna Elena a înființat „Azilul Elena Doamna", dăruind 10.000 de galbeni, apoi alte sume până la terminarea frumosului edificiu ce-i poartă numele. În 1863, domnitorul Cuza îl numește prim-ministru pe prietenul său, Mihail Kogălniceanu, și amândoi hotărăsc să impună reforme moderne. În decembrie 1863, s-a dat „Legea secularizării averilor mănăstirești", prin care au fost trecute în proprietatea statului sute de mii de hectare de pământ din care, prin reforma agrară din august 1864, au fost împroprietărite mii de familii țărănești, care au primit circa 1,8 milioane hectare pământ arabil.

Al. I. Cuza și-a continuat relația cu Maria Obrenovici, care i-a născut doi băieți, Alexandru și Dimitrie, pe care i-a înfiat cu acordul soției sale, Elena, care a reușit, cu bunătatea ce o caracteriza, să le devină o adevărată mamă iubitoare, ea crescându-i cu dragoste și devotament, căutând să le facă o educație cât mai bună.

În țară, încă din 1863, adversarii domnitorului Cuza au alcătuit o organizație anti-Cuza, cunoscută sub numele de „Monstruoasa Coaliție", cu scopul de a-l detrona pe domn, la care au atras și unii ofițeri nemulțumiți de criza economică și de înfăptuirea reformei agrare, iar în noaptea de 10-11 februarie 1866, au pătruns în palat și, sub amenințarea armelor, l-au silit pe domnitor să abdice și să plece din țară.

Doamna Elena, cu cei doi copii, l-a urmat în exil, fiindu-i aproape și îngrijindu-l pe Cuza până la moartea acestuia, survenită în mai 1873, la Heidelberg, în Prusia.

Prof. **Gheorghe Vlad**
foto: **sursa internet**

CRONICAR XXI

CONSTITUȚIA DIN 1938

Contextul istoric al adoptării Constituției de la 1938

Regele Carol al II-lea (1930-1940) era extrem de dornic să instaureze dictatura sa personală asupra României, pentru a avea singur controlul puterii. Aceast lucru l-a realizat prin lovitura de stat din noaptea de 10/11 februarie 1938, când a desființat vechiul regim politic democratic și a instaurat monarhia autoritară (dictatura regală).

La 20 februarie regele înfățișa poporului printr-o proclamație proiectul noii constituții, elaborat de un renumit jurist, Istrate Mircescu. După numai 4 zile guvernul a organizat un plebiscit (referendum) prin care poporul era solicitat să aprobe Constituția. Bineînțeles că majoritatea cetățenilor nici nu cunoșteau textul acesteia, dar l-au acceptat, ca o dovadă de încredere în suveran. În plus, regele a introdus fără nici o justificare starea de asediu în întreaga țară, pentru a crește puterea autorităților de stat față de cetățeni. Pentru a fi sigur de victorie, regele a dispus ca votul să fie verbal, nu în scris, și crearea de liste separate („pro" și „contra") pentru plebiscit, astfel încât cei care ar fi îndrăznit să se opună să fie intimidați prin trecerea lor pe o listă separată. Statutul lui Cuza din 1864 și Constituția din 1866, ca și constituțiile din 1938 sau 1991, au fost adoptate după aprobarea lor de către electorat prin referendumuri sau plebiscite.

Odată „aprobată" de popor, Constituția era promulgată de rege și intra în vigoare, prin decretul 1045 din 27 februarie 1938.

La 30 martie regele lua două măsuri importante. Pe de o parte crea o nouă instituție, Consiliul de Coroană, ca organ permanent cu rol consultativ. Această instituție exista de fapt, în mod neoficial, de pe timpul lui Carol I și era convocată în situațiile de importanță excepțională pentru țară, cum a fost adoptarea deciziilor de neutralitate (1914) și apoi de intrare în Primul Război Mondial (1916). Acum Consiliul de Coroană era însă instituit în mod oficial, dar era doar un organism fără putere de decizie, ci doar de a-l consilia pe rege.

Tot la 30 martie 1938 Carol al II-lea emitea decretul de desființare a partidelor politice. Astfel, toate cele 40 de partide și formațiuni politice erau în mod oficial desființate. În locul partidelor tradiționale, regele a organizat la sfârșitul anului 1938 o formațiune politică pe care o controla total, anume Frontul Renașterii Naționale. În 1940 aceasta a luat denumirea de Partidul Națiunii. În acest partid erau obligați să se înscrie de exemplu toți funcționarii statului.

Principalele partide istorice, PNȚ (condus de Iuliu Maniu) și PNL (condus de C.I.C. Brătianu), deși interzise, și-au continuat totuși existența în mod neoficial, însă nu și-au mai putut desfășura activitatea normală și nici candida în alegeri. Activitatea lor s-a redus la întrunirile periodice ale conducerilor de partid.

- va urma -

Prof. Dr. **Florin Iordăchiță**

Ziarul DRUM la 23 de ani

- continuare din pag. 1 -

independent. Redactor-șef al acestui **„Drum" renăscut**, cum își intitula editorialul, era înimosul poet Paul Amet, nimeni altul decât președintele asociației culturale „Drum", care s-a constituit la Roșiori de Vede, reluând tradiția grupării culturale „Drum" din perioada interbelică. În finalul editorialului său, Paul Amet trasa linia pe care dorea s-o urmeze **noul Drum**:

„Astăzi, după o lungă perioadă de «crucificare» publicistică, la Roșiori de Vede revenim în prezent și anunțăm reapariția sau apariția noului DRUM, de la care tradiția noastră culturală își revendică drepturile. Noul nostru săptămânal își propune să consemneze fapte și evenimente locale, să oglindească viața social-economică, cu toate cunoscutele ei degradări ‹‹înfăptuite›› în numele unei democrații prost înțelese. Publicația DRUM va apărea ca o necesitate de echilibru între modul de a gândi al cetățenilor și posibilitățile oferite de societate. Acest DRUM se dorește o tribună de informare cu ajutorul căreia omul să-și regăsească demnitatea la care are dreptul să aspire. Fie ca vechile noastre tradiții culturale să atingă succesul dorit, iar drumul către noi să fie deschis tuturor concitadinilor noștri, întru colaborare." („Drum", Anul I, Nr. 1, vineri, 19 decembrie 1997, p. 1).

Din 1997 până în 2020, s-au perindat la cârma ziarului roșiorean mai mulți directori și redactori-șefi (Paul Amet, Florin Săvoiu, Liviu Nanu, Jean Dina Covaci ș.a.), dar cel care a amprentat pentru o perioadă de 15 ani (2003-2018) ziarul „Drum", transformându-l în probabil singurul ziar cu profil cultural distinct din țară, este reputatul scriitor și jurnalist Liviu Comșia. Tot Liviu Comșia avea să inițieze, cu începere din 2013, colecția literară „Drum", serie nouă, ajunsă, iată, în prezent, la nr. 32. Și tradiția trebuie să continue **parce que la noblesse oblige**. De la 1 ianuarie 2019 până în prezent, responsabilă de soarta ziarului roșiorean este dna Monica Tuinete, referent creație artistică la DCECS din Roșiori de Vede.

Este indubital că cei care vor vrea să cerceteze istoria culturală a municipiului Roșiori de Vede din ultimele două decenii și mai bine nu vor putea face abstracție de acest ziar care a coagulat energiile creatoare ale atâtor și atâtor oameni de cultură roșioreni.

O listă cu **drumiști de ieri și de azi** care au lărgit orizontul cultural al concitadinilor lor este următoarea: Paul Amet, Gabriel Argeșeanu, Silviu Arsu, Cornel Basarabescu, Aurelia Bărbuț, Vasile Berlic, Iulian Bitoleanu, Petre Bozdoc, Dana Brutaru, Gheorghe Bucur, Valentin Buciuc, Dumitru Ciocan, Constantin T. Ciubotaru, Constanța Ciubuc, Iuliana Cârnaru, Emilian Cîrnaru, Marin Codreanu, Vera Cojocaru, Liviu Comșia, Stan V. Cristea, Alexandru Cutieru, Eugenia Dumitriu, Anghel Gâdea, Florin Iordăchiță, Florina Isache, Nicoleta Milea, Cristian Gabriel Moraru, Liviu Nanu, Domnița Neaga, Camelia Neagu, Cornelia Nicula, Victor Gabriel Osăceanu, Mihai Athanasie Petrescu, Argentin Porumbeanu, Cristina Predescu, Petrică Predoi, Marinela Rușanu, Romulus Sălăgean, Cornelia Săvoiu, Florin Săvoiu, Ion Scarlat, Elvira Stângă, Irina Stoica, Nistor Teodorescu, Romulus Toma, Gheorghe Tutcălău, Monica Tuinete, Adriana Tuță, Eugen Ovidiu Vlad, Gheorghe Vlad. Și lista, bineînțeles, poate fi augmentată.

Nu vreau să închei aceste scurte considerații despre ziarul „Drum", ajuns, iată, la nr. 640, fără să le mulțumesc din suflet tuturor celor care păstrează viu spiritul Drumului. La mulți ani, Drumiști! La mulți ani, cititorilor și prietenilor care ne citesc! La mulți ani, DRUM! Să dea Dumnezeu să atingi borna 1000 și chiar mai departe...

A venit și Moș Crăciun

Care amintire este cea mai frumoasă din toată copilăria? Se poate face un top? Printre primele cinci sunt convinsă că ar fi și întâlnirea cu Moș Crăciun, acel bătrânel simpatic de la Polul Nord, care vine încărcat cu daruri, care mai de care mai frumoase și... mai gustoase!

Așa s-a întâmplat și în Roșiori de Vede, miercuri, 23 decembrie 2020, când, după prânz, și-au făcut apariția pe străzile municipiului, nu

unul, ci trei Moși Crăciun cu plete dalbe, aducând tuturor copiilor cadouri dulci. Este drept că nu au venit cu sania trasă de reni (poate din cauza lipsei zăpezii), aceștia fiind transportați nu la fel de magic, dar foarte eficient, de mașini frumos împodobite.

Administrația locală, prin cele trei ajutoare, a împărțit cu dărnicie 1000 de pachete celor mici.

Bucuria, surpriza și candoarea copiilor au fost surprinse de obiectul aparatului de fotografiat.

La mulți ani!

Fie ca bucuria Sărbătorilor de Iarnă să vă însoțească în fiecare zi a noului an!

Monica Tuinete
Foto: **Aurelia Bărbuț**

Eroi au fost, eroi sunt încă

Ziua Eroilor Martiri ai Revoluției române din Decembrie 1989 este celebrată în fiecare an în ziua de 22 a ultimei luni.

Sărbătoarea naţională este marcată în memoria celor căzuţi la Revoluția română din decembrie 89 pentru credinţă, libertate, dreptate şi pentru îndepărtarea de la putere a regimului comunist. În această zi, în toate catedralele, bisericile, mănăstirile, cimitirele, troiţele şi monumentele închinate eroilor, din ţară şi din străinătate, au fost oficiate slujbe de pomenire. De altfel, eroii neamului sunt pomeniţi la fiecare Sfântă Liturghie.

Din cauza stării de urgență, instituită ca urmare a pandemiei cauzate de virusul COVID-19, în acest an, nu s-a putut păstra tradiția, aceea de a ne întâlni în număr cât mai mare la troița închinată Eroilor martiri din Parcul Central Av. „Nicolae Popescu Vedea" Roşiori de Vede, de a participa pioși la slujba de pomenire a celor ce și-au jertfit viața strigând: „Jos Ceaușescu! Jos comunismul!".

Dar această situație extremă nu a împiedicat municipalitatea să organizeze într-un mod inedit activitatea de depunere a coroanelor. Așadar, ca semn al recunoștinței noastre nemărginite pentru eroii martiri ai Revoluției din 1989, marți, 22 decembrie 2020, au fost depuse flori, jerbe și coroane la Troița Eroilor martiri, evident cu respectarea tuturor condițiilor impuse de normele privind prevenirea răspândirii infecției cu COVID-19.

Au participat numeroși roșioreni de la diferite instituții, partide și societăți comerciale, păstrând regula distanțării sociale.

Onoare și glorie memoriei eroilor martiri ai Revoluției din Decembrie 1989!

Monica Tuinete
Foto: **Monica Tuinete**

Bătălia cărților – concurs de lectură, ediția 2020

- continuare din pag. 1 -

mod inedit față de edițiile anterioare, respectiv online, prin conectarea tuturor celor implicați pe platforma Google Meet, premiile urmând să fie ridicate ulterior de către câștigători și finaliști de la sediul Bibliotecii Județene „Marin Preda" Teleorman din municipiul Alexandria.

Au reprezentat Municipiul Roşiori de Vede, în finala judeţeană a concursului la categoria de vârstă 10-14 ani, elevii: Brătan Maia Simona, Ivan Daria Jesica, Roată Andra Ştefania, Stoica Gabriela Mădălina, Teke Mustafa şi Voinea Ştefan de la Şcoala Gimnazială „Mihai Eminescu", Dumitrescu Rebeca Maria şi Iancu Ioana de la Şcoala Gimnazială „Zaharia Stancu", iar la categoria de vârstă 14-18 ani, elevele: Irianu Andreea Valentina şi Zandăr Diana Ştefania, de la Şcoala Gimnazială „Mihai Eminescu", Bria Irina Georgiana şi Demir Adela de la Colegiul Naţional „Anastasescu". Aceştia au fost premiaţi şi anul acesta pentru rezultatele obţinute de Biblioteca Municipală „Gala Galaction", cu sprijinul financiar al Primăriei Municipiului Roşiori de Vede.

Biblioteca Municipală „Gala Galaction" promovează şi organizează Concursul Naţional de Lectură „Bătălia Cărţilor" şi în Municipiul Roşiori de Vede încă din anul 2015. Acest concurs se adresează tuturor iubitorilor de literatură, promovând şi sprijinind cititul.

Felicitări tuturor participanţilor! Sunteţi învingători!

15 ianuarie – Ziua Culturii Naționale – și 171 de ani de la nașterea poetului Mihai Eminescu

- continuare din pag. 1 -

Noi, cei de la Cultură, dorim să păstrăm tradiția, indiferent de ce vremuri trăim... Căci:

„Vreme trece, vreme vine,
Toate-s vechi și nouă toate;
Ce e rău și ce e bine
Tu te-ntreabă și socoate;
Nu spera și nu ai teamă,
Ce e val ca valul trece;
De te-ndeamnă, de te cheamă,
Tu rămâi la toate rece."

Trece și pandemia asta! Și noi tot aici vom fi (cu ajutorul lui Dumnezeu și a științei), cu sufletul mai curat și cu dorința mai arzătoare de a împlini acte de cultură!